

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din, Amerika letno 1 dolar. — Račun pošte hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 13 711.

Državni proračun za leto 1932./33.

Proračunski predlog finančnega ministrstva znaša 11,4 milijarde dinarjev in je za 2,6 milijarde manjši od sedanjega proračuna

V sredo 3. t. m. je predložil, kakor smo že kratko poročali, finančni minister dr. Gjorgje Gjorgjevič narodni skupščini državni proračun za leto 1932./1933. obenem z finančnim zakonom in pregledom državnih dohodkov in izdatkov za proračunsko leto 1930./1931. V četrtek nato se je sestel finančni odbor narodne skupščine, ki je začel razpravljati o novem proračunu. Prve seje se je udeležil tudi finančni minister dr. Gjorgjevič, ki je podal kot uvod v proračunsko razpravo obrazložitev splošnih gospodarskih nepravil in posameznih proračunskih postavk, ki so se morale znižati glede na gospodarsko krizo.

Finančni minister se je v govoru dotaknil med drugim kmetijskih gospodarskih težav, ker je za naše kmetijske pridelke hudo dobiti kupce. Nadalje je omenil zastoj v industriji in težkoče v trgovini ter je poudaril razveseljivo dejstvo, da je v najhujših časih ostal naš dinar neomajen in da ima naša trgovinska bilanca za leto 1931. prebitok v znesku okrog 685.000 dinarjev.

Pri sestavi proračuna so se uvaževale gospodarske nepravilnosti in se je izvajalo načelo vsestranskega varčevanja. Minister je nato obrazložil posamezne postavke in je pri neposrednih davkih navedel, da so v novi proračun vneseni z zmanjšanimi vsotami. Tako je od zemljiškega davka predvidenih 510 milijonov dinarjev, to je za 100 milijonov dinarjev manj kakor v sedanjem proračunu. Tudi dohodki drugih neposrednih davkov so nižje proračunani. Le davek na samce, ki je itak neznaten, določen na 2 milijona dinarjev, to je za 1 milijon dinarjev več kakor v sedanjem proračunu. Tudi drugi davki pokazujejo pretežno znatno manjše številke.

Državni izdatki.

Proračun državnih dohodkov in izdatkov znaša 11,4 milijarde dinarjev (za 2,6 milijarde dinarjev manj kakor v sedanjem proračunu). Proračun državnih izdatkov ima dve dela:

A. Državna uprava

vrhovna državna uprava	153,151.277 Din
pokojsnine in invalidske podpore	873,158.735 Din
državni dolgovi	1.558,711.039 Din
ministrstvo pravde	381,250.805 Din
ministrstvo prosvete	805,853.806 Din
ministrstvo zunanjih zadev	138,371.442 Din
ministrstvo notranjih zadev	558,886.860 Din
ministrstvo financ	319,557.802 Din
ministrstvo vojske in mornarice	2.132,293.863 Din
ministrstvo gradb	198,883.840 Din
ministrstvo prometa	101,284.390 Din
ministrstvo kmetijstva	56,433.536 Din
ministrstvo trgovine in industrije	50,106.655 Din
ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja	162,963.739 Din
rezervni krediti	30,000.000 Din
skupaj	7.550,907.708 Din

B. Proračun izdatkov

državnih gospodarskih podjetij v posameznih ministrstvih

prosveta	24,965.851 Din
finance	642,343.841 Din
promet	2.692,101.452 Din
kmetijstvo	56,198.340 Din
trgovina in industrija	16,234.652 Din
gozdovi in rudniki	349,378.961 Din
socialna politika in narodno zdravje	67,849.195 Din
skupaj	3.849,092.292 Din

Skupni državni izdatki za proračunsko leto 1932./1933. znašajo 11.400.000.000 dinarjev.

Proračunsko zasedanje banovinskega sveta

Proračun dravske banovine znaša 112 milijonov dinarjev in je za 4,4 milijona dinarjev manjši od sedanjega

V ponedeljek se je v vrtni dvorani banske palače v Ljubljani sestel banovinski svet dravske banovine k drugemu rednemu zasedanju, da razpravlja o predloženem mu proračunu banovine za leto 1932./1933.

Zasedanje je otvoril ban g. dr. Drago Marušič, ki je za delovodjo banovinskega sveta imenoval banskega svetnika g. Miroslava Senekoviča.

G. ban je zatem obširno obrazložil proračun. V uvodu je opozoril člane banovinskega sveta, kako nam sedanjí resni časi na-gajo nujno dolžnost, da v združenem in složnem delu i. emo poti v boljšo bodočnost. Govoril je dalje o potrebi okrepitve gospodarske moči našega kmeta in poudaril, da bo treba delati na tem, da se organizira zadružna prodaja kmetijskih pridelkov, da se zniža obrestna mera za dolgoročna kmetijska posojila in da se pristopi k akciji za razbremenitev kmetijskih posestev. G. ban je navajal, da je treba med narodom krepiti vero v lepo bodočnost, saj je brezdvomno, da bo narod, ki je v preteklosti prestopal še večje težave, prebolel tudi to krizo. Zatem je g. ban pohvalil požrtvovalno delo podrejenih mu uradnikov, očrtal delo banske uprave za kmetijstvo, prosveto, ceste, elektrifikacijo banovine, zdravstvo, lajšanje socialnega stanja našega delavstva in za pospeševanje tujškega prometa.

V drugem delu svojega govora se je g. ban bavil podrobno s proračunskimi postavkami. Po njegovem govoru se je pričela brzojavka Nj. Vel. kralju, ki je bila vzeta z burnim odobravanjem na znanje. Zatem pa se je pričela proračunska razprava, ki še traja.

Iz pojasnila, ki ga je podal g. ban novinarjem o proračunu, povzemamo naslednje:

Proračun predvideva 111,951.978 Din izdatkov in prav toliko dohodkov.

Pregledna slika izdatkov in dohodkov je naslednja:

Državni dohodki.

Redni dohodki:

neposredni davki	1 625,000.000 Din
posredni davki	3.220,000.000 Din
monopoli	2.319,236.000 Din
vojna odškodnina Nemčije	— Din
državna gospodarska podjetja	4.022,612.710 Din
razni dohodki ministrstva socialne politike	163,120.900 Din
skupaj	11.350,000.000 Din

Izredni dohodki:

neposredni davki	50,000.000 Din
Skupni proračun dohodkov za leto 1932./1933. znaša prav tako kakor skupni proračun izdatkov 11.400.000.000 Din.	

Finančni odbor je proračun v soboto po daljši razpravi v načelu sprejel. Sedaj se obravnavajo posamezne postavke.

Izdatki (potrebščine)

splošni oddelek iz glavna pisarna	7,392.620 Din
upravni oddelek	283,353 Din
kmetijski oddelek	13,503.010 Din
prosvetni oddelek	9.290.021 Din
tehnični oddelek	38,147.918 Din
oddelek za socialno politiko in narodno zdravje	26,129.314 Din
finančni oddelek	10,690.676 Din
oddelek za trgovino, obrt in industrijo	2,805.172 Din
komisija za agrarne operacije	1,047.808 Din
rezervni kredit	2,662.573 Din
Skupaj	111,951.978 Din

Dohodki (kritje)

banovinske doklade	31,440.000 Din
trošarine	41,300.000 Din
banovinske davščine in take	18,010.000 Din
prispevek avtobusnih podjetij	1,500.000 Din
državna dotacija	11,933.747 Din
razni dohodki	7,768.231 Din
Skupaj	111,951.978 Din

Kakor se iz tega pregleda vidi, je proračun za leto 1932./1933. napram tekočemu proračunu manjši za 4,400.721 dinarjev, to je za 3,78 %. Pri sestavljanju proračuna je imela banska uprava v vidu neobhodno potrebno varčevanje, na drugi strani pa tudi dejstvo, da se gotovi izdatki ne morejo zmanjšati brez škode za celotno narodno gospodarstvo. Posebno velja to za izdatke za javna dela, za socialno skrbstvo in za narodno gospodarstvo.

Stremljenje banske uprave za znižanjem izdatkov se vidi predvsem iz tega, da se osebni izdatki niso zvišali, temveč k likor mogoče celo znižali. Nadalje se vidi to stremljenje iz tega, da so znatno zmanjšani prispevki banovinskim podjetjem, zavodom in ustanovam, ki se morajo po

načelu zasebnega gospodarstva in po načelih, ki so se obravnavala že na lanskem zasedanju banovinskega sveta, po možnosti vzdrževati iz svojih sredstev.

Proračunski predlog izkazuje popolno ravnovesje, ki se je moglo doseči, ne da bi se uvažala bistvena nova bremena, le s primernim črtanjem izdatkov. Viri dohodkov za leto 1932./1933. so ostali isti kakor v letu 1931./1932., pri čemer je treba še vpoštevati, do bodo dohodki zaradi gospodarskega zastaja in splošnega padca porabne moči širskih slojev prebivalstva znatno manjši kakor v letu 1931./1932.

Največji del izdatkov odpade na javna dela (ceste itd.) in na socialno politiko in narodno zdravje (bolnice itd.). Ti izdatki so vsi take narave, da se nikakor ne morejo znižati, zato je morala banska uprava za njihovo kritje najti primerne nove dohodke. Za kritje izdatkov za vzdrževanje cest, na katere se polaga največja važnost, namerava banska uprava iveriti zmerno takso za nakladanje in razkladanje železniških tovorov. Ta taksa v svojem bistvu ne predstavlja znatne obremenitve našega narodnega gospodarstva, more pa dati zelo ugoden finančni uspeh.

Za kritje izdatkov za naloge, ki jih je morala banovina prevzeti po zakonu o zdravstvenih občinah, se namerava pobirati desetodstotna zdravstvena doklada. S tem se pa splošna obremenitev z dokladami v dravski banovini ne poveča, ker so zdravstveno doklado pobirala že zdravstvena okrožja, ki so prenehala obstajati z dnem 1. aprila 1931.

Kraljevska banska uprava posveča nadalje vso skrb temu, da se znižajo občinske doklade kakor tudi doklade sreskih cestnih odborov zaradi česar je pričakovati, da se bodo na splošno v letu 1932. znižale doklade v dravski banovini vsaj za okroglo 15 do 20 odstotkov.

Proračun dohodkov je sestavljen zelo previdno. Glede na pričakovano zmanjšanje donosa neposrednih davkov je donos banovinske doklade na neposredne davke vnešen v proračun le z vsoto 26 milijonov dinarjev nasproti 28 milijonom v tekočem proračunu. Izmera doklade ostane neizpremenjena; prav tako ostanejo neizpremenjene izmere trošarin, taks in drugih banovinskih davščin. Taksa na živinske potue liste, ki je bila lani med proračunskim letom znižana, se bo pobirala v tej znižani izmeri. Davščina na hiše, ki so oproščene državnega neposrednega davka, ki je bila lani ukinjena, se tudi letos ne

bo pobirala. Predvideni donos banovinskih trošarin na alkoholne pijače je znižan od 37 na 31,5 milijona dinarjev. Znatno je v proračunu znižan donos prispevkov avtobusnih podjetij za prekomerno uporabo javnih cest, in sicer od 4 na 1,5 milijona dinarjev.

Dohodki od odkupnin za kuluk niso vnešeni v proračun. V pogledu kuluka je banska uprava pripravljena priznati nadaljnje olajšave. Do 15. januarja je banska uprava prejela od odkupnin za kuluk dva in pol milijona dinarjev.

Nanovo se predlagata dve davščini. Ker so

zdravstvene občine pričele funkcionirati, je nastopila potreba pobiranja desetodstotne zdravstvene doklade. Ta doklada pa je le nekako nadomestilo za zdravstvene doklade, ki so jih že doslej pobirala zdravstvena okrožja. Taksa za nakladanje in razkladanje železniških tovorov je kot nova davščina vnešena v proračun s predvidenim donosom 8 milijonov dinarjev. Ta taksa je bila kakor znano že lani v predlogu banovinskega proračuna. Višina ni predvidena enako za vse vrste blaga, temveč naj znaša 20 do 50 dinarjev od vagona po vrednosti blaga.

Načrt zakona o gospodarskem svetu

Po načrtu bo gospodarski svet štel 60 članov iz vrst gospodarskih strokovnjakov in bo dalal strokovna mnenja o vseh vprašanjih gospodarskega in socialnega značaja

Po pooblastilu Nj. Vel. kralja je minister za trgovino in industrijo g. dr. Albert Kramer predložil 3. t. m. narodnemu predstavništvu načrt zakona o gospodarskem svetu. S tem zakonskim predlogom se pričenja izvajanje načrta, ki je bil obrisan v prestolnem govoru Nj. Vel. kralja in v odgovoru narodnega predstavništva. Gospodarski svet bo na zahtevo kraljevske vlade dajal strokovna mišljenja o zakonskih načrtih, o načrtih uredb in pravilnikov za izvrševanje zakonov, s katerimi se urejajo gospodarski in socialni odnosi, obsegajoči tudi vprašanja prometa, javnih financ, davkov, trošarin, carin in podobnega. Prv tako bo imel gospodarski svet nalogo, dati strokovno mnenje o predlogih članov narodnega predstavništva, ako hosta narodna skupščina ali senat sklenila, zahtevati strokovno mnenje od gospodarskega sveta. Gospodarski svet bo imel tudi pravico pobude za razrešitev vprašanj gospodarskega in socialnega značaja, pri tem pa bo moral dobiti za vsako tako od njega izvršajočo akcijo pristanelek vlade.

Gospodarski svet bo štel 60 članov in prav toliko namestnikov. Člani in namestniki bodo postavljeni iz vrst gospodarskih strokovnjakov in strokovnjakov v gospodarskih in socialnih vprašanjih. Člene gospodarskega sveta bo imenoval predsednik vlade po zaslišanju ministrskega sveta. Za kmetijstvo in gozdarstvo je določenih v zakonskem načrtu 24 članov, za trgovino, industrijo, obrt, pomorstvo, bankarstvo in rudarstvo 16 članov, iz

vrst delavcev in zasebnih nameščencev 5 članov, ostalih 15 članov pa bo imenovan iz vrst javnih delavcev in strokovnjakov (prosvetnih delavcev, inženjerjev, zdravnikov in novinarjev). Zastopniki za kmetijstvo, gozdarstvo, trgovino, industrijo, obrt, pomorstvo, bankarstvo in rudarstvo in zastopniki delavcev in zasebnih nameščencev bodo imenovani v prvi vrsti iz strukovskih organizacij, v kolikor take organizacije obstajajo, in iz vrst strokovnjakov.

Gospodarski svet se bo sestajal k rednemu zasedanju vsako leto na dan 1. oktobra, izredne seje pa bodo sklicene na poziv vlade ali kadar bo to sklenil izvrševalni odbor gospodarskega sveta in bo vlada tek sklep potrdila. Na prvi polnoštevilni seji bo gospodarski svet izvolil predsedništvo, izvrševalni odbor in druge potrebne odbore ter bo določil poslovni red. Predsedništvo gospodarskega sveta bodo predstavljali predsednik, trije podpredsedniki in dva tajnika, izvrševalni odbor pa predsedništvo in sedem članov, ki jih izvoli celoten gospodarski svet.

Izvrševalni odbor bo vršil vse posvetovalne naloge gospodarskega sveta, kadar celoten gospodarski svet (plenium) ne bo zasedal. Predsednik gospodarskega sveta bo vsako došlo vprašanje dostavil vsem članom gospodarskega sveta. Na osnovi zbranega gradiva in podanih mnenj bo izvrševalni odbor sestavil o vsakem vprašanju stalne gospodarskega sveta. Gospodarski svet ima pravico, pozvati k sodelovanju tudi posebne

Soteščan:

Pod križem trpljenja

(Povest iz povojne dobe.)

Bilo je pozno v jeseni. Delo na polju je bilo že končano. Ljudje so se bližali topli peči, čeprav še ni bilo zunaj posebnega mraza. Vsakdo si je poiskal kako opravilo, zakaj večerji so bili dolgi in luči je bilo škoda, da bi zastonj gorela.

Streharica je sedela pri peči in ročkala koruzo. Nova pisana ruta ji je zakrivala čelo, na katerem so se kazale prve gube skrbi in trpljenja. Njen obraz je bil blede in oči objokane; kajenaj so se še poznali sledovi pravkar odevete mladosti.

V sobi je bilo tiho in prazno. Čuli sta se počasno tiktanje lesene stenske ure in ropotanje zibke, v kateri je mirno spančkal prvorojenček. Okna so bila zastrta; odgrnjeno je bilo le okno pri vratih, kamor se je mlada žena večkrat ozrla. Pogled so ji spremljale solze in bolešni vzdih.

«Ali ga še ni?» je vprašala iz kamre stara mati. «Deset je že ura...»

«Ne vem, kod hodi...» je vzdihnila sinaha. Beseda ji je onemela v tihem ihtenju.

«Lojza, pogledat bi šla... Ali boš mogla mirno zaspati?»

«Nocoj je tema... Kam naj grem ponoči?»

«Seveda, kam neki!» je godrnjala Ana, Streharjeva sestra. Stanovala je z materjo v izgovorjenih kamri.

«K Povirku pojdi!» jo je silila starka. «Tam se ravadno ustavlja.»

«Bogu bodi potoženo!» Streharica si je obrišala s predpasnikom solzno lice.

Ana jo je pričela zbadati z vso strupenostjo sovražne duše: «Hinavka! Vsaj Boga bi pustila pri miru. Kdo pa je kriv, da se Nande ne odvdi pijenčevanja?»

Lojza se ni mogla premagati, da bi je krepko ne zavrnila. Odgovorila je prav glasno z neuvadnim pogumom: «Kriv je tisti, ki je pustil, da se je privadil...»

Mater je zadel živo ta očitak. Lojze ni mogla videti, ker je prišla v hišo brez njene volje. Takoj po poroki sta se ostro sporekli. Hujškala in podpihovala jo je njena hči Ana, ki se je ponasala z dolgim in strupenim jezikom. Kogar sta se lotili, tega sta raztrgali, da je bilo groza. Celo vrab bi ga ne bil povohal.

«Saj so pravili, kakšna ptica si», sta jo pričeli obdelovati. «Vsem si bila na ponudbo, pa te ni nihče maral... Sam hudobec te je prihranil za našo hišo...»

Lojza je mlo zajokala. Tega, kar sta ji očitali, ni bila nikdar zaslužila. Z Nandetom sta se poznala dlje časa ter se mu ni nikoli ponujala. Pač pa ji je rekel nekdo, ki je poznal Streharico in njeno priletno Ano: «Lojza, rajši vzemi vrečo, pa pojdi od hiše do hiše...»

Pa ga ni poslušala. Gnusile so se ji teke opazke, saj ni mogla verjeti tega, kar so ji pravili izkušeni sosedje. Videla je samo eno — s

vetlicami posuto pot v zakonsko bodočnost. Navzela se je na mladega ženina z vso ljubeznijo deklke duše. Vedela je, da je nagnjen nekoliko k pijači, pa se je zanašala, da se bo poboljšal. Nekaj časa je sicer držal besedo, potem pa ga je premagala izkušnjava.

Morda bi se bil bolj junški upiral, ako bi ne bilo pred nosom zanke, kjer je tolikrat obtičal. Povirkova gostilna je stala ob poti kakor zapekljivka, ki se nastavlja zato, da omami in privlači. Do tja so že še držali trdni sklepi, tam pa sta mu odpovedala razum in volja.

Lojza je svarila, a njene besede niso nič izdale. Mož je začel odhajati od doma; sprva se je odstranil vsak tretji ali četrti večer, naposled pa že ni bilo večera, da ne bi bil odšel od doma. V začetku ni dolgo izostajal, pozneje pa se mu ni več mudilo. Zena je morala opraviti živino.

Domov je prišel bolj ali manj nadelan. Kadar ni bil preveč vinjen, tedaj je bil vesel in zgovoren. Neprestano je hotel pripovedovati ter ni mogel priti do konca. Ko se je naveličal, je zapel, da se je treslo ozračje. Zena mu je morala pomagati. Ako se je branila, jo je ozmerjal.

V popolni pijanosti pa se je kamorkoli zavalil ko snop ter obležal tako, kakor je padel. Zavedel se je šele proti jutru, potem ga je žejalo in mrazilo. Pijača mu je očito škodovala.

Tisti večer je bila Lojza čedalje bolj v skrbeh, ker se mož ni tako dolgo vrnil. Delati se ji ni več ljubilo. Privila je luč, da je le še motno

strokovnjake za posamezna vprašanja, ki bodo imeli v gospodarskem svetu pravico, posezati v razprave.

Gospodarski svet se bo sestal k prvemu zasedanju najkasneje v roku treh mesecev po uveljavljenju tega zakona.

Naša manjšina na avstrijskem Koroškem in nemška manjšina v Jugoslaviji

Senator iz dravske banovine g. dr. Valentin Rožič je imel na rednem sestanku narodnega predstavništva ob priliki razprave o odgovoru na prestolne besede lep rodoluben govor, v katerem je poudarjal pomembnost kraljevega govora in navajal nekatere potrebe naše širše in ožje domovine.

Iz dr. Rožičevega govora naj navedemo oni odstavek, ki se dotika naše banovine kot obmejne pokrajine in naše manjšine na avstrijskem Koroškem.

«Poudarjam,» je dejal g. senator, «da tvori celotna dravska banovina most, preko katerega hoče predreti nemški Drang nach Osten und Süden (pritisk na jug in vzhod) na Jadransko morje, zato je treba vso gospodarsko in finančno pažnjo posvetiti prav naši obmejni pokrajini. G. dr. Kraft,

zastopnik nemške manjšine v Jugoslaviji, naj mi oprostí, da samo mimogrede brez zavratnih namenov odgovorim na njegove pritožbe in izvajanja glede Nemcev v Jugoslaviji le v toliko, da smelo ugotavljam, da so koroški Slovenci, sto tisoč po številu, v Avstriji brez vsakih manjšinskih narodnih šol in brez vseh političnih pravic in nimajo niti svojega zastopnika v dunajskem parlamentu, kjer bi se mogel pritožiti tako kakor poslanec g. dr. Kraft v Jugoslaviji. Nemci v Jugoslaviji pač nimajo povoda pritoževati se zaradi kakšnega narodnega ali kulturnega zatiranja. Naj le da Avstrija narodne pravice, šole in kulturno samoupravo koroškim Slovencem, zakaj kar bodo dobili koroški Slovenci v Avstriji, to bo dobila tudi nemška manjšina v Jugoslaviji».

Izvajanjem dr. Rožiča so narodni poslanci in senatorji burno pritrjevali.

uporaba izstrelkov, ki vsebujejo strupene pline, bakterije ali pa zažigalne snovi. Zadnje poglavje govori o predlogih za organizacijo miru

V torek je tudi vodja ameriškega odposlanstva navedel

ameriške razorožitvene predloge, ki med drugim zahtevajo odpravo podmornic, učinkovite odredbe v varstvo prebivalstva pred letalskimi napadi, popolno prepoved smrtonosne plinske in bakteriološke vojne in določitev za ohranitev notranjega miru in obrambe potrebnih bojnih sil v posameznih državah.

Med tem, ko se vrše velike razprave o razoroževanju, pa na Daljnem vzhodu še vedno grme topovi in

se vrše ljuti boji med Japonci in Kitajci.

Japonci so po močnem topovskem streljanju zasedli več važnih postojank. Tako so zavzeli tudi južne utrdbe Vusunga. Kitajci se obupno branijo in so odločeni na obrambo do zadnjega moža. Japonci zahtevajo, kakor poroča časopisje, nevtralizacijo vseh večjih kitajskih pristanišč, zlasti Sanghaja, pozneje pa tudi drugih večjih mest, ki imajo večji ali manjši mednarodni pomen.

Politični pregled

V soboto popoldne je imel sejo skupščinski odbor, ki je razpravljajal

o načrtu zakona o gospodarskem svetu.

Na seji je bila razprava končno zaključena in so vsi člani odbora podpisali poročilo za predložitev narodni skupščini. V svojem poročilu se odbor zelo pahlvalno izraža o zakonskem načrtu, ki ga je predložil minister za trgovino in industrijo g. dr. Kramer, in poudarja veliko važnost osnovanja gospodarskega sveta, ki naj bo kar najbolj samostojen. Odbor naposled naglašja nujno potrebo, da pridejo v gospodarski svet najposobnejši ljudje, da bo mogla ta ustanova uspešno in koristno vršiti naloge, ki so ji namenjene.

V Ženevi se nadaljuje razprava o razoroževanju. Posebno pozornost je vzbudil

francoški predlog za zagotovitev varnosti

in za omogočenje razorožitve. Predlog, ki ga je predložil vodja francoskega odposlanstva Tardieu, obsega pet poglavij. Prvo govori o tem, naj bi posamezne države gradile in

svobodno uporabljale le letala, ki niso uporabna za vojaške namene.

Z vsemi drugimi letali naj bi razpolagalo društvo narodov. V primeru bombardiranja ozemija kakšne države iz zraka, pa bi smela ta država takoj uporabiti vse svoje letalstvo pod pogojem, da obvesti o tem Društvo narodov. V drugem poglavju se predlaga, naj imajo

težko artiljerijo, bojne ladje in podmornice samo države,

ki bi se izjavile za pripravljene, dati Društvu narodov to orožje na razpolago za uporabo proti rušilcem miru. Tretje poglavje govori

o osnovanju mednarodne vojske,

s katero naj bi razpolagalo Društvo narodov. Ta vojska naj bi bila sestavljena iz oddelkov vojaštva posameznih držav, ki ostanejo na njihovem ozemlju. Četrto poglavje govori

o varstvu prebivalstva.

Prepove naj se obstreljevanje po letalih in topništvu onih pokrajin, ki leže za vojno fronto v oddaljenosti, katero je treba še določiti. Nadalje naj se prepove artiljeriji in vojnemu letalstvu

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

O SOLJENJU IN PREKAJEVANJU MESA.

Ker je vedno težje vnovčiti svinje, jih je primoran kmet čez lastno potrebno klati. Soljenje in prekajevanje mesa pa dela še marsikomu preglavice, zato hočemo podati glavne smernice za to delo.

Na Angleškem, kjer polagajo veliko važnost na soljeno in prekajeno meso, vzamejo na sto kilogramov mesa 6 kg soli, 80 do 100 gramov solitra in 1 kg sladkorja. V primeru, da uporabljamo tako zvano salamuro ali raztopino zgoraj navedenih snovi, raztopimo to zmes v 36 litrih vode, tako da pride na 1 kg soli 6 litrov vode. Nekateri računijo tudi takole: na 1 liter vode raztopijo 166 gramov soli, 27 gramov sladkorja in 3 grame solitra; raznih dišav, česna in drugega pa vzamejo po okusu. Na 3 kg mesa je vzeti približno 1 liter raztopine.

Mnogi svariyo pred rabo solitra, ali vendar po njem meso lepo zardi in je tudi bolj trpežno.

brlela. Nato je dvignila iz zibke otroka in ga stisnila v naročje. Naslonila se je s hrbtno na peč in poizkušala dremati. V spanju naj bi utihnila njena bolečina.

Motilo jo je neprestano mrmranje. Mati in Ana sta pihali od jeze, ker Lojza ni hotela iti po Nandeta v gostilno. Tudi to jima ni bilo po volji, ker se ni hotela pripraviti.

«Lenoba zanikarna!» jo je pikala nadležna starka. «Jaz sem pa šla za pokojnim, kamor je bilo treba...»

«Tak gnoj in za nobeno rabo», jo je poniževala Ana. «Pri peči sedi kakor kup nesreče...»

Lojza je kljubujoče molčala. To je sitnici še bolj jezilo.

«Celo govoriti se ji ne ljubi», je tožila mati. Želela je besedičenja, ki pa ne teče, ako nasprotnik ne odgovarja.

Ana je vsa razkačena začela modrovati: «Taka žena ni vredno svojega imena. Mar ji je, kod hodi in kaj dela mož, da je le sama pri topli peči.»

«Oh, ta nadloga!» je dostavila mati. «Zakaj se je sploh omožila? Služila naj bi za kravarico.»

«Mhm, milostiva! Kdo bo pa delal?»

Starka je vzdihovala: «Ančka, boš videla, kako se bo vse to končalo. V dolgove lezemo, v dolgove... Bog se nas usmili!»

«Zaradi naju naj bo, kakor hoče. Stanovanje imava in ga ne moreva izgubiti. Priboljšek v denarju je vknjižen na prvem mestu. Nič nama ne bo odtegneno, čeprav bo prodano.»

«Ančka!» Starka se je začela čmeriti. «Ako pride na boben, bodo tudi naju prodali... Oh, kaj nas še čaka na stara leta!»

Hčeri se je starka zasmilila in jo je tolažila: «Mati, tako daleč pa še menda nismo! Kje je še razprodaja!»

«Nande pije, Povirk pa piše... A naposled bo treba plačati... O Bog, kaj bomo počeli!»

«Sebi bo zapil in otroku, ki ga bo klel, ko dorase...»

Ana je na pol sedla v postelji in se zavila v odejo. Obe sta molčali nekaj časa. Nastala je mučna tišina.

Lojza je dremala ob peči z detetom v naročju. Čula je pretiravanje. Na take prazne čenče ni bilo vredno odgovoriti. Zbadanja je bila že vajena kakor vsakdanjega kruha. Mati je zmeraj sitnarila, povsod je hotela imeti besedo. Njej sicer ni toliko zamerila — starci imajo pač svoje nadloge, s katerimi je treba potrpeti. Huje je bilo prenašati Ano, vzgojeno v trmi in izobilju. Vse življenje ni okusila pravega trpljenja, zato ni poznala usmiljenja in sočutja. Čim bolj se je starala, tem bolj je bila prevzetna in hudobna, zraven pa potuhnjena in zvita ko lisica. Njena pobožnost je bila le navidezna in ni imela v srcu nikake korenine.

Kazalec stenske ure je počasi prelezel polnočno strmino. Streharico je čedalje bolj skrbelo. Mož je bil ob tem času že vselej doma, nocoj pa ga ni od nikoder. S strahom se je vpraševala, kaj se mu je pripetilo.

Nekaj ji je odgovorilo, da se ji ni treba ničesar bati. Mož je obsedel v gostilni pri Povirku, kjer se razgovarja z možmi, ki so prišli s sejma. To jo je sicer pomirilo, toda begalo jo je, da so se v pijanosti sporekli. Nande rad kaj zine in kadar je vinjen, neprestano sili v človeka. Kdor ga ni vajen, mu zameri.

Mati in Ana sta začeli zopet kramljati. Lojza je trdovratno molčala. Ana je po tihem vstala in pogledala v sobo. Radovedna je bila, zakaj se gospodinja nič ne oglasi.

«Kaj pa dela?» jo je vprašala mati.

«Nič», je odvrnila in dostavila: «Od Jenobe bo segnila.»

«Molila naj bi, molila!» je vzdihnila mati. «Oh, molitev je šla iz naše hiše!»

Ana je snela raz steno molek in sedla k materi. Pričeli sta moliti: mati prav iz srca, hčeri pa se je poznalo, da ne čuti tega, kar izgovarja. Črtila je oba — Lojzo in brata.

Odmolili sta nekaj očenašev in pričeli ponovno besediti. Njuna molitev ni bila uslišana — Nande se ni hotel vrniti. Mati ni mogla ne sedeti ne ležati, tako jo je skrbelo.

«Svečo bi prižgala na čast sv. Antonu», je svetovala hčeri. «To bo pomagalo.»

«Eh, kar Lojza naj jo prižge», je zavrnila. Brž pa se je premislila in odprla omaro, kjer je hranila blagoslovljene sveče. Ni pa mogla najti vžigalic, kar jo je ponovno vznejevoljilo. V kuhinjo pa ni hotela iti mimo Lojze.

Vendar je treba uporabljati samo pravilne količine, sicer lahko občutimo potem zle posledice: kakor razne slabosti, motenja v prebavi in podobno.

Nekateri solijo meso tudi na ta način, da ga s soljo natrejo in potresejo. Kdor uporablja prvi način, to je razsol ali salamuro, mora pustiti predvsem, da se meso popolnoma ohladi, mora meso večkrat obračati in polivati s to raztopino. Kdor pa uporablja navadno sol, se mu kaj rado pripeti, da mu sol močno izvleče redilne snovi iz mesa. Zaradi tega je mnogo bolje, da uporabljamo razsol za soljenje mesa.

Paziti je pri soljenju, da pride meso čim bolj v dotiko s soljo ali z raztopino. V razsol vlagajmo meso še toplo.

Važno je tudi, da solimo meso dovolj časa, in sicer manjše kose od 10 do 12 dni, večje pa najmanj 3 do 4 tedne.

Druge prav tako važno vprašanje konserviranja mesa je prekajevanje. Običajno obesijo naši gospodarji nasoljeno meso kar v dimnike, da se meso dobro prekadi in presuši. S tem pa čisto pokvari meso, da izgubi na okusu in celo na trpežnosti. Dim ni najvažnejše pri prekajevanju. Važnejše je, da se meso enakomerno in pravilno presuši. V Ameriki sploh ne uporabljajo dima, temveč meso zrežejo v dolge kose, ki jih dobro presuše. Nekateri tudi pri nas ne prekajajo mesa v dimu, temveč ga obesijo na preprih, poprej pa natro z močnim octom, ki ima namen, varovati meso pred plesnobo, gnilobo ali mrčesom.

Zelo napačno je, če sušimo meso v prevročem dimu, da se potem na mesu nabere sopara in mokrota. Priporočljiv pri sušenju mesa je mrzel preprih. Ako se nabira sopara ali voda na mesu zaradi tega, ker se meso suši v pretoplom dimu, preko noči se pa ohladi, potem se nabere še več vode na njem in meso postane mazljivo in se kaj slabo suši, če že ne pokvari. Meso ne sme nikdar počrniti ali porjaveti od dima, kakor je to običaj ponekod na kmetih. S tem postane meso za nekaj centimetrov slabo uporabno, ker diši močno po dimu. Pravilno se prekaja tako, da je le tanka plast mesa na površini kosa nekoliko porjavela.

Najbolje je, dati meso v nalašč napravljeno sušilnico, ako nimamo primerne prostora v ta namen.

Vsak večji posestnik bi prav za prav moral imeti tako sušilnico. V podstrešju bi bilo prizidati k dimniku primeren prostor, ki naj bi bil na primer 1-80 do 2 m visok, 50 cm širok in 80 cm

globok in bi se dal zapirati z železnimi vrati. Navedeno velja za meso enega prašiča. Ta sušilnica je z dimnikom v zvezi z dvema odprtinama: ena je od spodaj, drugo od zgoraj. V spodnjem delu zgornje odprtine je napravljena pločnata zatvornica, s katero se lahko dimnik zapre in se tako dim prisili pri spodnji odprtini v sušilnico.

Meso se potem obeša na palice, ki so pričvrščene ob zidu. Omeniti je, da ne smemo puščati dima od premoga v sušilnico. Uporabljati je pri tem samo drva in včasih, posebno zjutraj, naj se zažge tudi nekoliko smrečja ali brinja; meso dobi s tem boljši okus. Nekateri povaljajo osoljeno meso v finem žaganju ali v otrobih z namenom, da se meso, dima preveč ne navzame.

Prekajeno meso potem hranijo v hladnem in temnem prostoru. Preko poletja, preden nastopi vročina, je najbolje, da denemo meso v vreče in ga hranimo v hladni kleti. Polaganje prekajenega mesa v otrobe ali lesni pepel ni priporočljivo, ker ga ne moremo pregledovati in se večkrat pokvari. Plesen zatremo na mesu s tem, da ga polijemo s špiritom in ožgemo.

Sejmi

- 13. februarja: Vuzenica.
- 15. februarja: Brežice, Sevnica, Semič, Bogojina, Dob, Št. Lambert, Vrhnik, Zerovnica, Poljane, Sava pri Jesenicah, Ponikva, Radeče.
- 16. februarja: Dolnja Lendava, Št. Janž pri Krškem, Šmartno pri Litiiji.
- 17. februarja: Izlake-Aržiše.
- 18. februarja: Škocijan pri Krškem.
- 19. februarja: Pišce, Lož.
- 20. februarja: Zgornji Tuhinj, Videm pri Brežicah.

Tedenski tržni pregled

ŽIVINA. V Celju so bile zadnje dni cene za kilogram žive teže: prvorazredni voli po 5 do 6 Din, drugorazredni po 3 do 4-50 Din, biki po 3 do 4 Din, krave po 2-50 do 3-50 Din, junice po 4 do 5 Din, prvorazredna teleta po 4 do 6 Din in drugorazredna po 3 do 4-50 Din — Na ljubljanskem sejmu 3. t. m. so bile za kilogram žive teže naslednje cene: voli I. 5 do 5-50 Din, II. 4 do 4-50 Din, III. 3 do 4 Din, krave dehele 4 do 4-50 Din, klobasarice 2 do 3 Din, teleta 6 do 7 Din. Cene prasev za rejo so bile po 80 do 100 Din za rep.

Cene tujemu denarju

V Zagrebu smo dobili v valutah:

1 dolar za blizu 56 Din;

v devizah:

100 italijanskih lir za 291-65 do 294-05 Din;

1 dolar za 55-95 do 56-23 Din;

100 francoskih frankov za 221-14 do 222-26 Din;

100 češkoslovaških kron za 166-27 do 167-13 Din.

Vojna škoda se je trgovala po 252 Din, investicijsko posojilo pa po 56 do 59 Din.

Kratke vesti

— **Gostilničarska pivovarna, d. d. v Laškem.**

Upravni svet te pivovarne je imel 5. t. m. prvo sejo v tekočem letu. Pri tem se je z zadovoljtvom vzelo na znanje, da večina delničarjev redno odplačuje podpisne delnice, in se je sklenilo, da se zamudniki pozovejo, naj plačajo brezpogojno do konca februarja letos zapadle obroke. Na tej zahtevi mora upravni svet tembolj vztrajati, ker se bodo razpisala gradbena dela že s 15. marcem, do tedaj pa naj bodo zaključena vsa pogajanja za dobavo vseh potrebnih strojev. Upravni svet je pri tej priliki tudi sklenil postavitev lastne sladarne. Ogromno povišanje uvozne carine na slad in ječmen bi namreč zvišalo obratne stroške pri letni proizvodnji 40.000 hl za približno en milijon dinarjev. Nasprotno pa gradba sladarne zaradi pocenitve gradbenih stroškov in strojnih dobav ne bo zahtevala nikakega povišanja delniške glavnice. Kakor je videti iz tega, se bliža začetna akcija z urnimi koraki končnemu uresnitvi, tako da bomo pili letos laško pivo, ki je uživalo svoječasno svetovni sloves. Pozdraviti pa je to akcijo tembolj, ker bo naložen v tem stanovskem podjetju sam domači denar. Spričo teh sklepov pozivamo vse plačilne zamudnike, naj storijo svojo dolžnost in brezpogojno poravnajo zapadle obroke do določenega roka, t. j. do konca februarja letos. Gostilničarska pivovarna, d. d. v Laškem.

— **Izvoz živine v Italijo.** Kmetijsko ministvo je uredilo v sporazumu z italijanskimi oblastvi promet z živino iz naše države v Italijo in obratno preko obmejnih postaj v Bohinjski Bistrici in Podbrdu. Po teh dogovorih bomo lahko izvažali in uvažali živino preko obmejnih postaj samo ob četrtkih. Prizadeti so dolžni, da javijo pošiljko živine vsaj 24 ur prej italijanski carinarnici v Podbrdu.

«Kar dober namen obudiva», se je spomnila starka. «V silbi bo tudi veljalo.»

Tedaj je zaropotalo zunaj pred hišo. Nekaj nerodnih korakov in Nande je potrkal na vrata.

«Ali slišiš?» se je radovala mati. «Sveča je pomagala.»

Ana je spravila svečo in legla v posteljo. Vpričo brata se ni upala sitnariti, ker se nista dobro razumela. Kadar je bil doma, je imel on besedo.

Lojzi se je odvalil od srca težek kamen. Brž je položila otroka v zibko in šla odpirat.

«Kod pa si hodil?» ga je nagovorila. Njen glas je bil mehek in skoro otožen.

«Koliko pa je ura?» Mož je bil popolnoma trezen.

«Polnoči je že davno odbilo. Menda se bo pričelo že daniti.»

«Nekje sem moral zadremati», se je počasi opravičil. Nato je sezul čevlje in se poravnal za peč, zakaj ves je bil trd od mraza.

Zena ga ni dramila. Legla je na klop poleg zibke in zaspala. Marsikako noč je prebila na trdem ležišču.

Strehar je vstal drugo jutro, ko se je že zdani. Najprej jo je ubral k škafu, kjer se je napil vode in si pogasil žejo. V veži sta se srečala z Lojzjo, ki je pripravljala zajtrk. Pogledala ga je od nog do glave.

«Nande, kakšen pa si?» se je zgrozila. «Za božjo voljo!»

«Tak kakor zmeraj», se je nasmehnil in se pričel ogledovati.

«Saj ni res!» Zena se je trela od strahu. «Ali te je kdo udaril? Zato me je tako skrbelo...»

Mož je zapazil, da mu je predpasnik oškropjen s krvjo. Prav tako je bila krvava druga obleka.

«Nekdo te je z nožem...» se je prestrašila in kriknila: «Nande!»

«Nihče se ni prepiral, kaj šele mesaril z nožem... Ves večer smo se menili o kupčiji...»

«Jaz sem pa mrla od skrbi in groze...»

«Povirk je nastavljal novo vino in ga dal pokusit. Zapravič nisem ničesar.»

Lojza je nejeverno kimala z glavo. «Odkod je potem kri? Ali si padel?»

«Pa res ne vem, kod sem kolovratil... Nekje sem moral obležati...»

«Morda te je opraskalo trnje?» Zena ga je pogledala prav natanko. Izmila mu je madež na roki, pa ni zapazila rane. Tudi pod strdno kapljo krvi na obrazu koža ni bila načeta. To jo je pomirilo; najbolj se je bala, da bo našla rano.

«Nande, povej mi, kaj si vendar delal», je bila nestrpno radovedna. «Krvav si, pa naj bo kri od človeka ali živali.»

«Tekla mi je najbrž iz nosa.» Tipal se je povsod: po rokah, po nogah in po obrazu, a nikjer ga ni bolelo. Začel je resno premišljati: «Prepirali se nismo, domov sem hodil sam; ako bi bil kam padel, bi se mi poznalo...» Čedalje bolj se je čutil in skomigal z ramami.

Ana je prisluškovala znotraj pri zaprtih vratih. Taka je bila njena navada, kadar je hotela

kaj izvedeti. Čim je ujela nekaj besed, jih je nesla v kamro materi in pristavila škodoželjno: «Naposled jo je pa le iztaknil... Menda so ga naklestili...»

Mati je kar planila iz postelje, tako se je prestrašila.

«Nevarno menda ni, sicer bi bil ostal na peči.» Ana je popravljala, ker se je bala, da bo materi škodovalo nenadno poročilo.

Starka je vzdihovala: «Moj Bog, pretepal se je! Kakšna sramota!»

Rada bi bila šla pogledat, a hči ji ni pustila. Prijela jo je za roko, češ: «Kadar bo kaj hudega, bodo že povedali. Drugo naju ne zanima.»

Materi je bilo hudo pri srcu. Hčerine besede so bile močne, a ljubezen do sina je bila še močnejša. Vzlic prepovedi je lezla k vratom. Že je iztegnila roko, da bi zagrabila kljuko.

Prav tedaj je prišumela Koprivka. Ko je zagledala Streharja, se je na vsa usta začudila. Mati ni več silila v vežo, ker sta se nedavno sprli s sosedo.

Koprivka je bila sitnica prve vrste. Vse je hotela videti in slišati, pa tudi otipati z rokami. Kar plesala je okrog Streharja in ga milovala: «Ali so te, revček, te grdobe? Moj Bog, kako si razmesarjen! Hitro po zdravniku!»

Ko je izvedela, da je Nande s krvjo le oškropjen in ga ni nihče ranil, ga je obsula z vsemi mogočimi vprašanji. «Kje si bil? Kod si hodil? Kam si padel?» je bila, kakor bi bil mešal orehe.

(Dalje prihodnjic.)

== Akcija za gnojilne poizkuse. Društvo kmetijskih strokovnjakov za dravsko banovino opozarja tiste praktične kmetovalce v krškem, metliškem, logaškem, ptujskem in kranjskem okraju, ki so člani tega društva in se želijo udeležiti letošnjih poizkusov z brezplačnimi umetnimi gnojili, da se brez odloga prijavijo pri pristojnem kmetijskem referentu.

DOPISI

CVEN PRI LJUTOMERU. Iz našega kraja se malokdaj oglašamo, čeprav se tudi mi gibljemo. Dne 17. januarja se je tukaj ustanovila kmetijska sokolska četa. Matično društvo v Ljutomeru je poslalo na naš zbor načelnika brata Lubeja, ki nam je lepo orisal pomen sokolstva. Četa šteje že nad 40 članov. Izvolil se je naslednji odbor: starosta Matija Lipša, podstarosta Jakob Ozmeč, tajnik in prosvetar Vojmir Borovič, blagajnik Ciril Spur, načelnik Matko Vunderl, načelnica Nežica Vunderlova, revizorja Jožko Žitek in Andrej Roškar, knjižničarka Rožica Gselmanova. Odbor nam je porok, da se bo četa lepo razvijala. Pridružite se nam vsi, ki še oklevate. Kdor Jugosloven, ta Sokol! — Dne 24. januarja pa smo imeli ustanovni občni zbor krajevne organizacije Jugoslovenske radikalne kmetijske demokracije. Namen nove vsedržavne stranke nam je razložil v poldrugournem govoru tajnik sreskega pripravljalnega odbora JRKD, g. Lubej, učitelj iz Ljutomera. Njegove lepe iskrene besede so nam šle do srca in marsikateremu zborovalcu, ki 8. novembra lani ni šel volit, je bilo zdaj žal, da takrat ni izvršil svoje dolžnosti do domovine. Po shodu so možje in mladeniči v trumah pristopili k organizaciji in plačevali članarino, tako da šteje organizacija že nad 80 članov. — Tukajšnja Električna zadruga je v likvidaciji in bo podjetje po želji občanov in zadržnikov prevzela pod gotovimi pogoji občina. Občinski odbor je na svoji seji dne 31. januarja že sklenil, da se tok za pogon zviša, kar ob sedanjih krizi pač ni umestno. Namesto Električne zadruge se namerava, kakor se čuje, ustanoviti Strojna zadruga. Naj se misel čimprej uresniči!

DOBINDOL. Neki dopisnik iz Uršnih sel vzdihuje v »Domoljubu«, da dobinsko gasilno društvo umetno vzdržujeta le dve osebi. Dopisniku bodi povedano, da naše društvo šteje 33 rednih

in 11 podpornih članov in da ima odsek 10 članic samaritank. Krivda razdvojitve z Uršnimi seli ni v Dobindolu. Društvo na Uršnih selih je bilo ustanovljeno na pravi podlagi in je tudi nekaj časa uspevalo. Po krivdi nekaterikov sedaj životari. Dom bi bil že leta 1930. zgrajen in ste sami krivi, da ni bil. Kaj ste mislili, da vam bomo gradili dom na neprimernem prostoru? Mi smo hoteli dom na sredini. Kar se tiče trditve, da bosta razdvojeni društvi životarili v dolgovih, vam povemo, da si nikar ne delajte skrbi! Ivan Rustja.

GORNJI MIHALJEVAC (Medmurje). Tukajšnji delavni Sokol sporoča številnim mermurskim naročnikom in bralcem »Domovine«, da si je na ponovnem občnem zboru dne 7. t. m. pod predsedstvom delegata varaždinske sokolske župe br. Šuligoja izvolil naslednji odbor: starosta Verjančič, podstarosta Miklin, tajnik Fabeta, namestnik Novak, načelnica Eisenbacherjeva, podnačelnica Košakova; ostali odbor: Cencarko, Kolman, Vesenjak, Karničnik, Bosak, Frilin in Videc. Predvsem na pobudo podstaroste br. Miklina lansko leto ustanovljeni Sokol boče še dalje krepko razmahni delo, pomnožiti članstvo in prirejati nastope, da narod spozna po delu, ki ga je kresno izpričal s svojim prvim nastopom lani v Murskem Središču. Brate, ki so čitalci »Domovine«, kliče na delo s sokolskim »Zdravo«!

POBREŽJE PRI MARIBORU. Ob veliki udeležbi se je vršila v nedeljo redna skupščina Sokola. Otvoril jo je starosta br. Volk. Sledila so poročila posameznih funkcionarjev, ki so pokazala veliko delavnost društva, ki ima zdaj, ko je br. Renčelj odstopil svoje dvorano, še večjo možnost razmaha. Društvo šteje 180 članov, 26 članic, 52 naraščajnikov in 140 otrok, kar je za Pobrežje lepo število. Dramski odsek pod vodstvom delavne sestre Klemenčičeve je pridno delal in z igrami prinesel društvu lepo vsoto. Denarni promet izkazuje 40.000 dinarjev dohodkov in prav toliko izdatkov. Društvena imovina se ceni na 70.000 dinarjev, ki pa je obremenjena s 35.000 dinarji dolga. Novi odbor je bil sestavljen takole: starosta Volk, podstarosta Požar, načelnik Ban, načelnica Neli Primčeva, namestnika Gerželj in Vera Klemenčičeva, prosvetar Klemenčič, tajnik Vesink, blagajnik Kašman in več odbornikov. — Poročila sta se »Emil Pureber, sodni avskultant, in gđe. Marija Renčelj« v a. hčerka vrlega Sokola in gostilničarja na Pobrežju. Mlademu paru obilo sreče! — Dramski

odsek Sokola je imel v gosteh igralce Sokola Maribora I. Igralci so predvajali veleznamivo burko »Rodoljuba iz Amerike«, ki je nadvse dobro uspela. Občinstva, ki je goste nagradilo z burnim aplavzom, je bilo tudi mnogo.

RADVANJE. Poročila sta se g. Maks Glavič, čevljarški mojster v Radvanju, in gđe. Marica Cvirnova. Obilo sreče! — Kolesarsko društvo »Poštela« je imelo redni občni zbor. Poročila izkazujejo živahno delovanje v minilem letu. Klub je priredil tri dirke. Člani društva, posebno g. Faninger, so se udeležili tudi medklubskih dirk in prinesli društvu marsikatero lovoriko. Izvoljen je bil naslednji odbor: predsednik gosp. Ružič, podpredsednik gosp. Kopan, tajnik g. Mandl, blagajnik g. Smrkekar, dirkalni vodja g. Pelicon. — Umrla sta 60letni gozdar g. Franc Hadner, oče znane radvanjske gostilničarke ge. Mautnerjeve, in 42letna Marija Verjako-va. Blagajma spomin! — Občni zbor Pogrebnege društva je bil v nedeljo. Društvo deluje že od leta 1925. Pri volitvah je bil zopet izvoljen dosednji odbor.

RUSE. Sokol je imel v soboto občni zbor. Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: starosta br. Bužar, tajnik br. Šeško, načelnik br. Dogenik, načelnica s. Presserjeva, prosvetar brač Črnko, blagajnik br. Lamprecht. — Naša tovarna kljub pomanjkanju naročil še vedno obratuje in so vesti, da je vodstvo odpustilo večje število delavcev, neutemeljene. — Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva je imela v nedeljo VI. redni občni zbor. Podružnica marljivo deluje za procvit našega sadjarstva in zasluži odbor vse priznanje. Pri volitvah je bil izvoljen ves prejšnji odbor. Po volitvah je imel g. Aplenc zanimivo predavanje o sadjarstvu. — Plemenito delo opravlja naša protituberkulozna liga, ki deli dnevno 65 otrokom toplo mleko in kruh. Tudi pomožna akcija podpira brezposelne z blagom in denarjem.

SV. KRIŽ PRI ROGAŠKI SLATINI. Tu se bo vršil brezplačen učni tečaj za umetno vezanje in za krojenje. Navodila daje g. Kužner, trgovinski potnik v Rogški Slatini.

SENCUR PRI KRANJU. Na pobudo tukajšnje kmetijske nadaljevalne šole se je vršilo na svečnico v Prosvetnem domu celodnevno filmsko predavanje, ki sta ga vodila tajnik Kmetijske družbe g. Kafol in šef agrikulturnega kemiškega urada za kalijevo gnojenje iz Zagreba, g. Pušnik. G. šefu še moramo zahvaliti za leti in poučni

Ivan Albrecht:

Mora

Tako je bila Tršarjeva v Cinceljni oblasti kakor v začaranem krogu in se ji je do grla zaskutilo kmetisko življenje. Izkušala se je izogibati poljskemu delu in je moral oče Blaž večkrat kapasto pogledati, preden ga je deklina hotela slišati. Tudi v obleki je začela posnemati bolj mestno nošo in si dala po pokošarici včasih prinesiti kakšno bluzo ali predpasnik celo prav iz Trsta, kar ni bilo niti po godu očetu, še manj pa bratu Nandetu, ki je bil določen za bodočega mladega Tršarja. Fant je bil precej očetove čudi, morda še malce hladnejši od gospodarja Blaža, zato je tudi večkrat založil sestri kakšno pikro in je precej krivo gledal Cinceljo, ki se mu je po čevljarjevi smrti razdela v bajti čisto odveč. Z besedo ji sicer nikoli ni prizadejal ničesar žalega, toda ženska je imela mačje oči in je videla v globino in daljino ter se je spustila z bodočim Tršarjem v nenapovedan boj.

Da misli Hojnikov na Zinko, je opazila Cincelja prva, še prej, kakor se je fant prav za prav sam zavedel tega. Z večjim ošesom je premočrila položaj in takoj ukrenila, kar se ji je videlo potrebno. Zbog nekdanjega življenja dobra poznavalka moških, je natanko vedela, s kakšno divjo ljubosumnostjo bi Nace mučil Zinko, ako bi kdaj postala njegova žena in bi on izvedel, da je imela nekoč kaj več opraviti z drugim, posebno z

gosposkim. S hladno preračunanostjo, kakršne je zmožna samo ženska iz nižin, in v času, ko se v prav zadnjih bolnih tresljajih za vedno poslavlja ženskost od nje, je razpela mrežo in iskala za mladenko samo še prikladnega moškega, ko je prišla jeseni v Oklado cestna komisija in z njo Konrad Parapat. Stikajoč za novica in in kakor žival v nagonu je lazila okrog teh tujih ljudi in po mačje pazila na vsako kretnjo in besedo. Spoznala je, da je Konrad tisti, ki ga je iskala. Z drznostjo, ki je lastna ženskam njenega kova, se je lotila lahkoživega tujca in se je brž uerila, da je res pravi. Potlej se je ovila Zinke in doslegla, da si je dekle ob zvoku njenih besedi in čisto slepo njej pokorno ustvarilo prvi ideal moškega z ono vročo, trmoglavostjo iskrenosti, ki je zmožna samo prvič predramljena kri. Tedaj je Cincelja vrgla mrežo in jo vso zimo previdno in počasi, a tem vztrajneje zadrževala. Dekle je menilo, da sreblje nektar, in je blazno pilo strupeno sluzo, ki jo je natakala gostička Trgala jo je od Naceta, da bi mu jo potem usužnjevala lahko pahnila pred noče in le do kraja ohranila oblast nad njo.

«Zdaj si lahko besen name, mladi Tršar,» se je na tihem rogala. «Še malo in bom preskrbljena. Če ne bo prostora v Tršarjevi bajti, ga bo dovolj v Hojnikovi»

Včasih jo je kljub temu zaskrbelo, zlasti takrat, ko je izvedela, da dekle ni hotelo dajati Nacetu, kar mu je ona namenila. Želela je namreč v fantu razpaliti slo do take besnosti, da bi

dekletu storil silo. Potlej bi jo ona brez sledu za Hojnikovega lahko izročila Konradu v zabavo in jo s tem večjo trdnostjo vedno držala v kletkah zavoljo nezvestobe. Ko je tedaj čula, da se ji ta namera ni sponesla, se je zatekla k zadnjemu sredstvu. Vedela je, da je dvom, ona črna negotovost, hujši mimo najbolj skeleče jasnosti in je naenkrat popustila dekle brez sveta in pomoči, sama pa je ostala na preči. Nekoliko se je namreč bala, da bi Tršarjevo prevzelo ob Hojničini smrti sočutje, tolažila pa se je, da fant pač ne bo utegnil misliti na ljubezen, dokler mu leži mati na mrtvaškem odru.

Tako je komaj čakala, kdaj napoči njen čas in začno delati cesto; ko pa je na veliko nedeljo pred cerkvijo slišala razglas, je sklenila, da pride v ponedeljek še pred jutranjim svitom v Golševo, ker noče zamuditi niti trenutka. Čim je zagledal Konrada, je bila njena skrb dovolj poplačana. Nemudno je drvela proti cilju in se ji ni niti sanjalo, kako tudi sama sebi nataka pelna za bodoči čas...

Da bi bila bolj zbrana in pripravljena, na praznik ni šla popoldne k litanijam, ampak je počakala Zinko doma. Mladenka je prišla kakor splašena ptička in glas se ji je tresel, ko je dejala:

«Ali ste me res klicali?»

«Res, čeprav nisi vredna tolikanj brige, jo je nahučila, Zinka pa kakor otrok, ki bi se rad pobotal z užaljeno mamico:

film in za ves trud, ko je z avtom prispel iz Zagreba in omogočil predavanje. Zvesto so sledili naši občani zjutraj in posebej popoldne pri nabito polni dvorani razlagi filmov po obeh gospodih. Čast tudi našim gospodinjam, ki so prihitele popoldne k predavanju v obilnem številu. Tudi tem je g. Kafol podal stvarna pojasnila in napotke osobito glede krmljenja in vzreje. Podružnici Kmetijske družbe in vodstvu kmetijske nadaljevalne šole se zahvaljuje no za pobudo glede gospodarskega pouka. Čujemo, da bo sledila to zimo še cela vrsta gospodarskih predavanj v šoli po zunanjih predavateljih strokovnjakih. Hvala tudi smo voditelju te akcije, našemu zaslužnemu župniku g. Pibru, kakor tudi njegovim sodelavcem. Gospodarje iz sosednjih vasi in občin vabimo, naj pridejo v našo sredo ob takih prilikah. Skupnost bo dala lepo izpričevalo, da hočemo zvesto čuvati rodno grudo z delom in umom.

SV. VID PRI PTUJU. (V spomin Francetu Pernatu.) Prikazali so se že prvi oznanjevalci pomladi, zvončki in trobentice, a tebe je v najlepšem cvetu mladih let poklical Bog v preani grob. S svojim avtom si nas neštetokrat peljal na izprehode. Takrat si bil še vesel in zdrav in nisi mislil na smrt. Žalostno so zapeli šentvidski zvonovi, ko si za vedno vzel od nas slovo. Po vseh bližnjih krajih se je razresla vest, da je preminil naš nad vse ljubljeni šofer Franc Pernat. K večnemu počitku smo ga spremili v nedeljo 7. t. m. Po kratkem govoru ob odprtem grobu je zasula zemlja njegovo truplo. Blag mu spomin, materi in sestram naše iskreno sožalje!

RIMSKE TOPLICE. Gasilno društvo je priredilo na pustno nedeljo v prostorih hotela «Nove pošte» običajno vsakoletno pustno veselico. Predvajala se je veseloigra «Ljubosumnost», ki je prav dobro uspela. Sledili so šaljivi nastopi, ki so vse gledalce spravili v prav židano voljo. Med šaljivo pošto in plesom mask se je razvila prijetna zabava, ki je trajala pozno v noč. Godbo in šaljive nastope je oskrboval vnet gasilski tovariš Polde Ulaga, kateremu so pridno pomagali ostali tovariši. — Sokol pripravlja za postni čas krasno dramo «Prisega ob polnoči», katero namerava uprizoriti v začetku marca.

DOMAČE NOVOSTI

* **Odlikovanje zaslužnih voditeljev naših izseljencev v Nemčiji.** Iz Beograda poročajo, da je Nj. Vel. kralj na predlog ministra za socialno politiko in narodno zdravje odlikoval z redom jugoslovenske krone V. stopnje g. Pavla Bolha, značnega voditelja jugoslovenskih izseljencev v Nemčiji. Odlikovani so bili nadalje znani prosvetni in društveni delavci med našimi izseljenci v Nemčiji gg. Ivan Lindič z redom sv. Save V. stopnje in Franc Doberšek in Anton Šnajden z zlatima kolajnama za državljanske zasluge. G. Bolha, ki biva v Essenu, je predsednik Zveze jugoslovenskih delavskih in podpornih društev v Nemčiji in znan po svojem neumornem delu za naše izseljence v Nemčiji. Znan je tudi med našimi izseljenci v Belgiji, Franciji in Holandski. Odlikovanje je zaslužil ne le s svojim delom za koristi naših rojakov, nego tudi kot širitelj jugoslovenske misli med našimi izseljenci. Pokojni g. dr. Zerjav je bil velik njegov pokrovitelj in ga je vedno podpiral pri njegovem delu. G. Lindič je vnet organizator naših društev sv. Barbare. G. Doberšek, deana roka g. Bolhe, je podpredsednik Zveze jugoslovenskih delavskih in podpornih društev v Nemčiji in zelo delaven mož. Biva v Recklinghausenu. G. Šnajden vodi največjo in najlepše urejeno organizacijo v Hambornu-Neumühlju v Porenju. Vsem odlikovancem naše iskrene čestitke!

* **Znižanje ljubljanske mestne uvoznine na čevlje podeželskih obrtnikov.** Na prošnjo tržiških čevljarov zadrug in tržiškega župana g. Lončarja je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani te dni posredovala pri načelniku finančnega odseka ljubljanske občine g. Tavčarju zaradi ukinitja, odnosno znižanja mestne uvoznine na čevlje, ki znaša sedaj 3 Din od kilograma čevljev. Ta uvoznina zlasti občutno obremenjuje podeželske čevljarske obrtnike, odnosno čevljarske zadruge. Zbornici je bilo zagotovljeno, da se v nekaj dneh zniža uvoznina na čevlje podeželskih obrtnikov od 3 Din na 1 Din za kilogram uvoženih čevljev brez razlike.

* **Državnim upokojevcem.** Društvo državnih upokojevcov in upokojenk v Ljubljani nam je poslalo: Kakor je že finančna direkcija v časopisih uradno objavila, morajo vsi državni upokojevalci predložiti predpisane nove prijave za pre-

jemanje draginskih doklad finančni direkciji do 1. marca letos. Te prijave se dobe pri podeželskih (glavnih) tobačnih zalogah, v Ljubljani, Mariboru in Celju pa v trafikah, in sicer: v Ljubljani v Pogačnikovi trafik, Dunajska cesta 14; v Mariboru pri g. Pavli Svetkovi, Gosposka ulica, in v Celju pri Almi Perovškovi na Kralja Petra cesti. Cena v kritje nabavnih izdatkov 1 Din za kos. Dokler ne predloži državni upokojenec te prijave, se mu draginska dohlada ne izplača. Upokojevcem, ki so že v minili jeseni predložili s prejšnjo prijavo dokazilne listine, teh listin ni treba vnovič predlagati. Brezpogojno pa mora vsak državni upokojenec s prijavo vred predložiti potrdilo pristojne davčne uprave, da nima premoženja ali dohodkov.

* **Naši izseljenci oproščeni plačevanja vizumov.** Na prošnjo naših izseljencev in izseljenskih organizacij v Nemčiji je minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Pucelj posredoval, da bi bili naši siromašni izseljenci v Nemčiji oproščeni plačevanja vizumov za potne liste. Njegovo posredovanje je bilo uspešno ter je ministrski svet pristal na to, da se siromašni izseljenci v Nemčiji oproste plačevanja vizumov za svoje potne liste pri potovanjih v Jugoslavijo in nazaj. S tem je rešeno zelo važno vprašanje, ker je mnogim našim izseljencem grozil izgon iz Nemčije, a niso imeli denarja, da bi plačali jugoslovenski vizum, brez katerega pa je nemška policija pričela izganjati naše rojake. Ta sklep vlade bo med prizadetimi izseljenci gotovo izzval veliko zadoščenje, ker dokazuje, da posveča vlada tudi onim našim rojakom, ki so prisiljeni služiti svoj kruh izven mej naše države, vso pozornost.

* **Kaj je vzrok pobojem in klanju,** ki se zadnja leta tako strahotno množe? To je vprašanje, ki si ga mora postaviti vsak pošten človek, ko bere krvave zgodbe iz življenja naših fantov in možakov. Kako bi se dal da madez odpraviti z lica našega naroda. Treznostni kongres, ki bo v kratkem, je sezvan zato, da se peča s tem perečim vprašanjem, da išče zdravil proti tej kugi. Ker pa na kongresu zaradi velikega števila določenih govornikov debata ne bo mogoča, naj vsakdo, ki ima dobro misel o tem, sporoči to misel prirediteljem kongresa, da jo bodo govorniki v svojih govorih vpoštevali. Tudi vsaka druga misel ali predlog bodisi glede pijančevanja, sirovosti ali javne morale ali glede najboljšega načina, kako delati za treznost, dostojnost in pravno, kakor tudi glede vnovčevanja trtnega pridelka, glede

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

«Nikar se ne hudajte, mati Cinclja! Saj veste, da sem vsa iz uma. Povejte, ali je res Konrad tukaj?»

«Kdo je rekel?»

«Oče so pravili o nekšnem inženjerju,» je drhtela Zinka, «pa sem začela misliti.»

Gostačka je ko razšeperjena ujeda sedela za pečjo in se s pogledom zapirala v trepetajoče dekle:

«Drevi pride semkaj in bi rad govoril s teboj. Tako skrbim zate jaz, da veš!»

Zinka se je stresla kakor v vetru list. Vroče in mrzlo jo je polilo po hrbtu in noge so se ji začele šibiti:

«Mati, ali res?» je dahnila in nepremično strmela na peč.

«Ali sem ti že kdaj lagala?» je votlo zarenčala gostačka, mladenka pa je prekrizala roke na prsih in se sesedla za mizo. Glasovi kot jok in kot smeh in spet le kakor zamirajoč krik bolečine so se trgali iz nje, tolikšna je bila mladenkina radost.

Gostačka jo je nemo gledala in ni niti trenila. Tako je v pradavnih dneh morda znala edino svečenica čarovnica motriti žrtev, preden jo je poklonila bogovom. Mladenka si je še le čez dolgo toliko opomogla, da je šinila k njej in jo začela burno objemati ter jo obsipati s kopo raznoterih vprašanj. Toliko je naenkrat hotela vedeti, da ji je ženska komaj sproti odgovarjala, a nazadnje se je prestrašila:

«Ali se mu ne bo videlo za malo, ko sem tako čisto kmetska in nešolana?»

«Nič se ne boj, te bo že on izužil,» ji je s prikritim nasmeškom odvrnila Cinclja, ki se takšnega vprašanja ni bila nadejala.

Kakor utrujena se je nato mladenka predala sanjam in samo napol slišala gostačko, ki je pripovedovala in malone gladko naštevava, koliko se je morala zavzemati in kaj vse je bilo treba premagati, preden je dosegla tako srečo za Zinko. Za dobroto bo brščas imela na koncu samo grdo gledanje.

«Nikarte tako!» se je predramilo dekle, «do smrti vam ne pozabim, kar ste mi storili.»

«Dobrota je bila in bo sirota,» je kakor v skrajni odpovedi odkimala gostačka in začela spet govoriti o gospodi in učiti omamljeno dekle:

«Glej, da ne boš štorasta, ko pride!»

Dekle je zardelo:

«Še pogledati si ga ne bon. upala.»

«No, prav tega se manjka,» jo je po strani pogledala gostačka. «Potlej se rajši ne lotevaj!»

Tršarjeva je povesila oči:

«Ko me je tako sram... In bojim se...»

«Misliš, da grize?» jo je ženska nagajivo pobožala pod bradico in jela dajati nasvete, kako se je treba vesti napram imenitnim ljudem. Dekle je od sramu skrivalo obraz, a Cinclja:

«Saj vaju ne bom dosti motila. Malo pokramljamo, potlej pa stopim k Jerebovim, ker mi je že oni dan naročala Meta, naj pridem.»

«Sama naj ostanem?» je streslo Zinko. «Mati, lepo vas prosim...»

«Kaj se me boš za krilo držala in še cucelj naj ti morda požvečim,» se je rogala gostačka. «Pa res nisem vedela, da si se zmeraj tako gorjanska!»

Mladenka bi bila najrajši pobegnula, tako jo je zaskelilo.

«Ali bi še hitro stopila domov,» je tiho pretehtavala, «in vprašala mater za svet? Pa kaj ve mati, ko sama z odprtimi ustmi poslušala, kadar začne gostačka kvasiti kaj posebno mičnega!»

Kakor v mišnici je drgetala in ji nikakor in nikamor ni kazalo prav. Medtem se je bilo solnce ponižalo za gore in skozi okene je zagorela zarja v bajto. Nemo čakanje je obe delala nestrpni. Zarja je že ugasnila in po sobi se je razlezla tema, a koraka ni bilo čuti nobenega. Zinka je videla Cincljo samo še kakor črno grudo, ki se je včasih zganila in vzdihnila.

«Ali bova kar v temi?» jo je mučil strah, a gostačka je zamomljala:

«Saj mora kmalu priti!»

«Ta vražji veterinjak,» se je jezila v sreč. «Da bi ga le ne bilo med potjo kaj zamotilo!»

(Dalje prihodnjič.)

Ali si že obnovil članarino Vodnikove družbe?

morebitne preuredbe našega gospodarstva so pripravljalnemu odboru kongresa dobro došli. Vsi taki predlogi ali nasveti naj se pošljejo pisarni »Svete vojske« (Treznost) v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17. Kongres se bo pečal z enim najbolj perečih vprašanj, zato zasluži pozornost in podporo vseh dobrih ljudi.

* **Sprejem učenk v babiški tečaj v Zagrebu.** Banska uprava v Zagrebu razpisuje natečaj za sprejem 50 učenk v redni šolski babiški tečaj v Zagrebu, ki se prične dne 15. aprila in bo trajal 18 mesecev. Od 50 učenk se bo polovica šolala na državne, druga polovica pa na lastne stroške. Na državne stroške se sprejemajo samo tiste učenke, ki dokažejo, da zaradi siromaštva ne morejo plačevati svojega šolanja. Prošnje za sprejem v šolo naj se pošljejo upravi babiške šole v Zagrebu (Petrova ulica br. 13) do dne 28. t. m. po pristojnem sreskem ali mestnem načelstvu. Vse učenke brez izjeme imajo stanovanje in hrano v šoli in plačajo ob vstopu v šolo 2000 Din naenkrat ali v enakih mesečnih obrokih za nabavo babiškega orodja. Učenke, ki se šolajo na svoje stroške, plačajo za stroške v zavodu na mesec po 500 Din.

* **Kmetijske službe.** Društvo kmetijskih strokovnjakov za dravsko banovino obvešča vse večje posestnike in sorodne kmetijske obrate, da se je priglasilo društvenemu tajništvu v Kranju večje število absolventov raznih kmetijskih strokovnih šol, ki želijo nameščenja kot kmetijski oskrbniki, pristavi, praktikanti in podobno. Zanimanci, ki žele kakega nameščenca kmetijske stroke, se ponovno vabijo, naj se obrnejo na omenjeno društvo, ki jim bo rade volje postreglo s pojasnili.

* **Še deset zunanjih gojenk sprejme zavod za zdravstveno zaščito mater in dce v Ljubljani** proti plačilu šolnine po 200 Din na mesec.

* **Oviranje naših potnikov v Italiji.** Kakor poroča »Jugoslovanski Lloyd«, so potniki iz naše države izpostavljeni v Italiji tako strogemu pregledu in izpraševanju kakor v nobeni drugi tuji državi. Naši trgovci, ki imajo stalne zveze s trgovskim svetom v Italiji, so bili doslej kolikor toliko nemoteni na svojem potovanju, sedaj pa je nenavadna kontrola razširjena tudi na trgovinske potnike, in sicer še v večji meri kakor na zasebnike. Trgovci, ki so se v zadnjem času vrnili iz Italije, se po vrsti pritožujejo zaradi tega postopanja. Prizadeti bodo po svoji stanovski organizaciji izročili o tem na pristojnem mestu posebno spomenico.

* **Smrt človekoljubnega zdravnika.** Dne 2. t. m. je umrl v Mariboru g. dr. Vladimir Rudež, vojaški zdravnik. Pokojnik se je rodil na gradu Tolstem vrhu (Gracarjevem turnu) pod Gorjanci leta 1896. Njegov oče je bil znameniti rodoljub in deželni poslanec Karel Fudež, prijatelj Janeza Trdine. Gimnazijo je dovršil Rudež v Novem mestu in študiral medicino na Dunaju. Tamkaj je ostal še nekaj let po končanih študijah in se preselil leta 1899. v Ljubljano. Pokojnik je bil izredno blagega srca. Zdravil je po večini brezplačno! Pa ne samo to, nego je siromakom plačeval tudi zdravila! Blag mu spomin!

* **Velik živinski in kramarski sejem v Radejah** bo nepreklicno v ponedeljek 15. t. m. Prodajalec in kupci vlijudno vabljeni!

* **Izredno težak som.** Soma, 43 kg težkega, je ujel v Krki zakupnik ribolova iz št. Jerneja. V Krki bo brčkane še več tako lenih živali.

* **V belgijskem rudniku je zasutih sedem naših rojakov.** Minilo nedeljo se je pripetila v belgijskem rudniku Marchienne pri Charleroiu eksplozija plinov. V rudniku je zaposlenih tudi več

sto naših delavcev iz zetske in primorske banovine. Med rudarji, ki jih je pri eksploziji zasulo v rovu, je baje tudi sedem naših izseljencev. Njihova usoda je neznana.

* **Ostrešje brežiške bolnice je zgorelo.** V soboto ponoči je vznemirila vso brežiško okolico vest, da je brežiška bolnica v plamenih. Za ogenj je zvedelo službujoče osebje šele od gasilcev, ki so ga obvestili, da je pod gorečo streho. Nastal je nepopisen vrvež. Vsa sreča je, da je v bližini zgrajeno posebno poslopje za stanovanja zdravnikov, kamor so odnesli bolnike, ki si sami niso mogli pomagati. Kdor pa je mogel hoditi, je zbežal na prosto. V podstrešju, ki je zgorelo, je bilo uničenega mnogo zdravilskega materiala in obleke. Škoda se ceni na kakšnih 250.000 Din. Trdi se, da je nastal ogenj, ker je v podstrešju počila centralna cev ogrevalnice.

* **V spanju se je zadušil.** Neznano odkod je prispel te dni v Puštal pri Škofji Loki moški, ki se je nenadno zrušil na cesti in obležal. Ko se je bližala noč, sta odvedla Andrej Hostnik in Franc Rozman, oba iz Pušale, neznanca v bližnji hlev k Vodnikovim, da se tujec tam prespi in odpočije. Naslednje jutro pa so dobili neznanca v stelji mrtvega. Možak je bil z glavo globoko zarit v steljo in se je, kakor je vse kazalo, med spanjem zadušil. Pri telesni preiskavi, ki so jo izvedli domači orožniki, se je ugotovilo, da gre za brezposelnega Matijo Kovačiča iz Lužarjev v novomeškem srezu.

„Ljudska samopomoč“ v Mariboru.

naznanja vsem svojim cenjenim članom kakor tudi vsemu cenjenemu občinstvu, da ni v nobeni zvezi s podpornima društvoma Vzajemno samopomočjo v Ljubljani in Kmetijsko eksportno zadrugo v Mariboru. Naše poslovanje je revidiral meseca oktobra leta 1931. inspektor ministrstva za trgovino in industrijo v Beogradu, ki ga je našel popolnoma v redu; zaradi tega prosimo za nadaljnje zaupanje kakor dosedaj.

* **Samomer.** Nedavno se je ustrelil v hlevu pri svoji materi v Hotinji vasi 18letni posestnikov sin Otmar Rojko. Zadnje čase je bil silno potr. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano, domnevajo pa, da gre za nesrečno ljubezen.

* **Gozdni požar v Logu pri Sevnici.** Te dni je nastal ogenj v bližini velike hoste v Logu pri Sevnici. Sevnški gasilci, ki so opazili velik oblak dima, so takoj hiteli gasiti. Gorelo je okrog 400 kvadratnih metrov grmičevja in suhe trave pred hosto. Z lopatami in grabljami so omejili požar, da se ni razširil na gozd.

* **Iz umobolnice v Novem Celju je pobegnil** v sredo dne 3. t. m. bolnik Karel Stollecker iz Konjice.

* **Tovarna na Viru v plamenih.** V tovarni sanitetnega in obvezilnega materiala na Viru pri Domžalah je menda zaradi kratkega stika nastal požar, ki je uničil zgradbo. Škode je preko pol milijona dinarjev. Bližnja poslopja so rešili pred ognjem gasilci.

* **Tragična smrt trgovca Podlipnika iz Tezna.** Huda nesreča se je pripetila v nedeljo zvečer na cesti med Mariborom in Sv. Lenartom v Slovenskih goricah. V neki osebni avto se je na ostrem ovinku zaletel z vso silo neki kolesar, ki je obležal nezavesten v občestnem jarku. Avto se je ustavil in naložil ponesrečenca, ki ga je gasilno društvo od Sv. Lenarta na svojem avtomobilu ne-

munčno prepeljalo v mariborsko bolnišnico. Ponesrečenec pa je že med potjo podlegel poškodbam. Na podstavi najdenih listin se je dognalo, da je ponesrečenec trgovec Franjo Podlipnik iz Novega Marofa, čigar sin je znan trgovec na Teznu. Nenadna smrt na cesti je hudo prizadela svojce.

* **Velik požar.** V eni zadnjih noči je na Drski pri Novem mestu zgorelo gospodarsko poslopje posestnika in tesarskega mojstra Franca Jermana. Gasilci so obvarovali sosedna poslopja. Požar je nastal v gospodarskem delu posestva tesarskega mojstra in posestnika Franca Jermana. Gospodarski del posestva je obsegal velik kozolec-dvojniki, skedenj in uto. V uti je bilo vse polno škopov slame, pod kozolcem pa še precejšnja zaloga suhih desk, ki jih je posestnik pripravil zaradi nekih popravil. Vse to so plameni hitro objeli ter uničevali s silno brzino. Na pomoč so prihiteli poleg novomeških tudi šmihelski gasilci s svojimi motorkami, ki so brizgale na goreča poslopja močne curke. Gasilec so z velike vnemo in požrtvovalnostjo pomagali tudi orožniki in oddelek vojaštva. Novomeške gasilce je vodil g. Reitz, šmihelske pa g. Lilijs in g. Mišjak. Okolnosti tega nevarnega požara so zelo sumljive. Gospodarja Jermana ni bilo doma, vsi domačini pa so že davno počivali in tudi peči so se že davno ohladile. Sicer pa bi ogenj iz stanovanjske hiše itak ne mogel ogražati kozolca in drugih gospodarskih poslopij. Nastanek požara bo skušala ugotoviti komisija in tudi škoda, ki je precejšnja, se bo šele točno precenila.

* **Pustolovski obiskovalci samostanov.** V Ljubljani je prišel v roke pravice izredno drzen mednarodni pustolovec Anton Kubiček, ki se je zadrževal največ na Dunaju, pristopen pa je v Prago. Anton Kubiček, ki se je izdajal navadno za akademičnega slikarja in kiparja, se je pred meseci potepal po Češkoslovaškem, kjer se je zatekel v Příbramu v neki samostan. Tamošnji prior pa ga je kmalu razkrinkal kot nevarnega pustolovca. Opozoril je nanj varnostna oblastva, ki so dobila pri aretaciji pri njem vse mogoče reči in precej zlatnine. Toda zločinec ni ostal dolgo v zaporu, ker se mu je posrečil beg. Ušel je s Češkoslovaške nazaj v Avstrijo, kjer je nekaj časa sleparil na Dunaju. Naenkrat pa se je mladi navihaneec pojavil v Jugoslaviji v dravski banovini. Pred nekaj dnevi se je zgledil v bolnici križevniškega reda v Ormožu, kjer se je prilizoval sestram in natvezil prednici pravljico o svojih sestri, ki baje študira v Parizu medicino, a se bo po končanih študijah tudi ona posvetila poklicu usmiljenke. Prednica mu je menda že skoro verjela in so v bolnici pustolovca prav dobro pogostili. Naklonili so mu tudi prenočišče, nato pa je odšel Kubiček rano zjutraj v cerkev, kjer je prejel tudi obhajilo. Medtem so ga pa že razkrinkali kot drznega tatu. V času namreč, ko se je mudil v cerkvi, je ena izmed sester odšla v njegovo sobo in opazila tamkaj nabito poln nahrbtnik, o katerem je vedela, da ga je imel Kubiček pri svojem prihodu praznega. Razvezala je nahrbtnik in na svoje nemalo presenečenje našla notri obilico najrazličnejših kosov bolniškega perila in lepo odejo. Sestra je nahrbtnik takoj izpraznila, sobo zaklenila, prazni nahrbtnik pa položila pred vrata. Ko je Kubiček po povratku iz cerkve našel pred vratmi izpraznjeni nahrbtnik, je kar hitro odnesel pete. Kubiček se je nato pojavil v Ljubljani. Zgledil se je v pisarni Karitativne zveze v Marjanišču, kjer je gospodom zopet pripovedoval o svoji sestri in lagal, da potuje v Banjo Luko, češ, da bo stopil v trapistovski samostan. Fant pa je imel smolo. V pisarni Karitativne zveze se je baš napačal prior križevniškega reda g. Učak, ki je že bil obveščen o tem,

KASLU IN HRIPAVOSTI

so najbolj naklonjene samo osebe, ki ne negujejo dovolj svojih ust in svojega grla. Dnevna nega s preskušenim domačim sredstvom, Fellerjevim Elsfluidom, varuje tudi pred nahodom, hripa, prehladom itd. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti razpošilja 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici za 62 dinarjev brez nadaljnjih stroškov lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elsa trg 360, savska banovina.

Kako postanem dober godbenik.

To brezplačno knjižico pošlje tovarna glasbil MEINEL & HEROLD v Mariboru št. 104—B vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izvežbanemu godbeniku. Zahtevajte knjižico takoj z navadno dopisnico!

kaj je Kubiček počel v Ormožu. Na mestu je razkričal pustolovca, ki je pobegnil in se nato nekaj dni skrival po Ljubljani. V noči na 3. t. m. pa je bil aretiran v prenočišču »pri Starem tišlarju« v Kolodvorski ulici.

* **Velik požar na Dravskem polju.** Strašna požarna nesreča je nastala na svečnico zvečer pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Iz neznanega vzroka je nastal požar, ki je uničil trem posestnikom: Juliju Porenti, Martinu Zorcu in Martinu Kranjcu celotno imetje in so si domačini jedva rešili golo življenje. Žrtev plamena je poslalo csem poslopij. Požar se je razširil tako hitro, da so domači gasilci in pozneje še gasilci iz Cerknice, Majšperka in Ptujja morali delati le na omejitve ognja, da se ne bi razširil na vso veliko vas. Šele pozno ponoči, ko so od ognja zjeta poslopja pogorela do temeljev, se je posrečilo odvrniti nevarnost, ki je pretela vsej vasi. Pri gašenju so delali vrli gasilci tako, da sta dva dobila precej hude poškodbe. Najbolj pa se je odlikoval pri tem požaru domačin od Sv. Lovrenca, kmet Janez Murko, ki je dobil zelo hude opekline in so ga morali prepeljati v ptujsko bolnišnico.

* **Svak je usmrtil s tremi streli nasilnega svaka.** Na dom k Mežanovim v Vrhpeči se je pred časom priženil poštni brzojavni mojster Jože Kužnik. Ko je domači sin Anton, ki je bil znan kot zelo prepirljiv fant, zvedel, da oče ne bo njemu izročil posestva, je začel svojega svaka Jožeta Kužnika sovražiti in je često izzval v družini prepir. Ker se z domačimi nikakor ni mogel sporazumeti, se je Anton nedavno preselil iz očetove hiše k posestniku Krevsu v isti vasi. Pred kratkim ponoči se je Kužnik, ki je bil že postal gospodar na Mežanovem, podal v klet, da shrani v njej mast od zaklanega prašiča. Ko je bil pri kleti, so nenadno planili iz nje trije moški in izginili v noči. Kužnik je nato hitro stopil v klet, kjer je našel vrečo, napolnjeno s sod'kom vina in z mesom, ki so jo neznanci hoteli odnesti. Kužnik je v klet poklical domače in vsi skupaj so spravili vrečo v hišo, klet pa je Kužnik zaklenil. Komaj je preteklo deset minut po tem dogodku, se je pojavil pred vratmi hiše domači sin Anton, ki je začel razbijati po vratih in zahteval, naj mu izroče sodček z vinom. Domači niso hoteli izpolniti njegove zahteve in Kužnik je dejal svaku, naj pride po vino naslednjega dne. Na to pa Anton ni pristal, nego je vlomil v hišo skozi okno sosedne sobe. Ker je bil fant znan kot zelo nasilen, je nastal v vsej hiši velik strah. Nasilnežu se je postavil v bran Kužnik s samokresom v roki in oddal štiri strele, od katerih so trije zadeli Antona, ki se je zgrudil na tla in izdihnil. Kužnik se je sam prijavil orožnikom v Mirni peči in jim izjavil, da je storil dejanje v silobranu.

* **Ne sme v krčme.** Leopoldu Grahorniku, posestniku v Jablancih, je sresko sodišče pri Sv. Lenartu v Slovenskih gorah prepovedalo zabajanje v krčme za dobo enega leta. Ta prepoved je stopila v veljavo dne 23. januarja letos in se bo končala dne 23. januarja 1933.

* **Grd zločin se je zgodil v vasi Prevalah pri Rajhenburgu.** Fantje so pri posestniku Božičniku ostrili količje za vinograd. Proti večeru so bili že vsi pijani in je nastal med njimi prepir in neposleden preten. V mlaki krvi je mrtev obležal sin posestnika, mladenič iz Vojskega, star komaj 18 let. Orožniki so polovili krivce.

* **Nenaden konec slave jeruzalemskega romarja.** Nedavno je priobčil »Slovenec« ganljivo zgodbo o jeruzalemskem romarju Francetu Kacu, pristojnem v St. Janž na Dravskem polju. S poročilom je bila objavljena tudi možkova slika, na kateri se drži France Kac ves vdan v svojo usodo. Še ganljivejša pa je njegova zgodba sama. Že v zgodnjih letih je moral s trebuhom za kruhom. Bil je, vse to seveda pripoveduje on sam, večkrat holan, nagnjala mu je zlasti škrofuloza, tako da se je dal leta 1926. operirati. Kmalu mu je prišel pešati vid in možak je do večera oslepel. Živel je siromak iz dneva v dan, ko je lanskega leta izvedel, da imajo usmiljeni bratje v Gradcu bolnišnico. Poizkusil je priti tja in res je došel v Gradec, kjer se je takrat mudil v bolnišnici je-

ruzalemski romar, neki frančiškanski pater. Naključje je maneslo, da sta se sešla in je pater vprašal Kaca, zakaj je tako žalosten. France Kac mu je potožil svojo bol, usmiljeni pater pa ga je tolažil, kakor je le vedel in znal. »Vse bi storil, kar bi mogel,« je odgovoril slepec, »tudi v Jeruzalem bi šel peš, če bi spet izpregledal!« Pater ga je poslušal in mu dejal, naj premisli, kaj govori. France si je dobro premislil in drugi dan patru isto zadržal. Šla sta v cerkev, kjer se je slepec izpovedal, nato ga je pater zaobljubil. Ostal pa je Kac v bolnišnici še nekaj dni, a tretji dan dopoldne je prihitel k patru in mu zadržal, da spet vidi. Peš jo je nato ozdravljeni slepec mahnil proti jugu. Pri Gornji Radgoni je prestopil mejo in nadaljeval pot proti Jeruzalemu. Prišel je do Niša. Tam se je javil kakor že prej povsod pri pristojnih oblastvih. Ban moravske banovine ga je opozoril, da z nepopolnimi listinami ne bo mogel nadaljevati poti po tujih državah in mu je celo poklonil 300 dinarjev za povratek v domači kraj z nasvetom, naj si pri domačih oblastvih izposluje vsa potna dovoljenja. Povsod na poti so Franceta Kaca, ki je pripovedoval svojo ganljivo zgodbo, podpirali in gledali v njem čudežno ozdravljenega romarja. Tu pa je približno konec ganljive zgodbe, ki jo je prinesel »Slovenec«, ki ni pozabil pozivati usmiljenih src, naj darujejo jeruzalemskemu romarju in mu pošiljajo darila na rimsko-katoliški župni urad v Nišu, kamor bo romar prišel na svoji poti proti Jeruzalemu. Čudovito zgodbo o čudovito ozdravljenem slepcu Francetu Kacu so brali povsod v Sloveniji in tudi v mariborski kaznilnici. »Kaj,« so si dejali, »France Kac, naš France, ki je bil že šestkrat pri nas v gostih in je presedel najrazličnejše kazni od šestih do 14 mesecev zaradi tatvin in sleparstev?« Nič kaj dolgo niso premišljali, saj so ga imeli naslikanega v listu in so dejali: »Seveda je to naš Kac!« Navihanega sleparja iščejo sedaj oblastva po vsej državi. Poročilo mariborske kaznilnice pravi namreč še posebej, da France Kac ni bil še nikoli slep, pač pa močno škili.

* **S škarjami je zabedel tekmeča.** Kmetka sinova Jože Cokan in Rudolf Steiner, oba doma v Lazah, občina St. Ilj pri Velenju, sta živela, dasi sosedu, že dalje časa v sovraštvo. Pri razprtiji je šlo za dekle, katero je baje Cokan prevzel Steinerju. Da bi se maščeval, je Steiner pričakal nedavno Cokana, ko se je ta vračal skozi sadonosnik proti domu. Napadel ga je z brivskimi škarjami. Zadal mu je veliko rano na desni roki. Napadenti mladenič je zaradi velike izgube krvi padel kmalu v popolno nezavest. Poklicani zdravnik dr. Podkoritnik iz Velenja je ugotovil, da je Cokanova rana zelo nevarna in da je le srečnemu naključju pripisati, da škarje niso prerezale žile odvodnice.

* **Z nožem v rebra.** Iz Podove pri Račah so pripeljali v mariborsko bolnišnico 18letnega zidarskega vajenca Martina Veroneka. Mladenič ima globoko rano na prsih. Izjavil je, da ga je pri popivanju zabodel njegov tovariš z nožem v rebra zaradi nekega spora, ki je nastal med njima.

* **Aretacija nevarnega tatu.** V Dolenjem Logatecu so orožniki prijeli krojača Naceta Kolerja iz Dravelj, ki je prav nevaren in drzen tat koles in obleke. Samo v Dolenjem Logatecu in okolici je izvršil šest večjih tatvin. Zasedujejo ga pa tudi še razna sodišča in ljubljanska policija.

* **Razbojniški strahovi Dolenjske pred sediščem.** V dvorani novomeškega okrožnega sodišča se je te dni vršila razprava proti 12članski roparski in požigalski tolpi, ki je dolgo časa strahovala vso Dolenjsko. Na zatožnih klopih so sedeli 38letni zasebni uradnik Alojz Sotlar iz Radeč, 29letni Franc Rozman, delavec iz Gabrijel, doma pa iz Retja pri Trbovljah, 25letni mizar Franc Hočevar iz Čateža, 52letni Franc Gregorčič, po domače Miklavžina, posestnik iz Okroga pri St. Rupertu, 47letni Franc Krašovec, kolar iz Čužne vasi, 22letni Ivan Mikec, delavec iz Ravnika, 35letni zidar Ferdinand Moč iz St. Ruperta, 48letni Karel Kovačič, po domače Arbidnik, po-

sestnik iz Škrljevega, 25letna Marija Jermanova iz Okroga, 38letna vdova Ana Trtnikova iz Čužne vasi, 35letna Angela Gelbfarbova iz Škrljevega in 68letna posestnica Neža Gregorčičeva iz Okroga. Obširna obtožnica je navedla veliko število vlomov in tatvin, ki so jih izvršili najprej posamezniki, potem pa vsi kot organizirana vlomilska in roparska tolpa. Vlomilci in tatovi na svojih pohodih glede plena niso bili izbirljivi, nego so odnesli vse, kar jim je prišlo pod roke. Obsojeni so bili: Alojz Sotlar na 12 let robije, Franc Rozman na 10 let robije, Franc Hočevar na 20 mesecev robije, Franc Gregorčič na tri leta robije, Franc Krašovec na 10 mesecev strogega zapora, Ivan Mikec na osem mesecev strogega zapora, Ferdinand Moč že odslužuje kazen, Karel Kovačič na štiri leta in dva meseca robije, Marija Jermanova na štiri leta robije, Ana Trtnikova na 10 mesecev strogega zapora, Angela Gelbfarbova na šest mesecev strogega zapora, a Neža Gregorčičeva je bila oproščena. Vsem je bil vštet preiskovalni zapor. Skoro vsi izgube tudi za več let častne pravice.

* **Strašno dejanje norec.** V Prebukovju pri Sv. Martinu na Pohorju živi posestnik Ivan Ačko, katerega je pred dvema letoma zadela huda nesreča, da mu je pogorelo vse imetje. To si je tako gnil k srcu, da se mu je omračil um, vendar njegovo stanje ni bilo tako hudo, da bi bil za okoličev nevaren. Zaradi tega so ga domači obdržali doma. Nihče ni mislil, da bo kdaj zbesnel. Te dni pa je prišel k njemu na obisk 80letni sosed Anton Zigert, po domače Strehar, katerega je Ačko nenadno napadel s sekiro ter mu razčesnil glavo, da se je starček zgrudil na tla in po treh urah izdihnil. Potem je norec čisto pobesnel in ranil s sekiro še devetletnega Henrika Spesa in Karla Strekarja, ki je prišel dečku na pomoč. Po groznem dejanju, ko se je vse pred blaznežem poskrilo, se je odpravil Ačko po vasi ter pri prvem sosedu dejal, da mu je umrl stari oče, pri drugem sosedu pa je naročil rakev za starega Zigerta. Od mizarja se je Ačko vrnil nazaj na dom, kjer so domači in sosedje nesrečnika zvezali. Ačko je bil še v isti noči prepeljan v Slovensko Bistrico, kjer ga imajo zaprtega in trenutno ne vedo, kam z njim.

Dva istočasna požara. Pred dnevi je začelo goreti v Lončarevih istočasno kar pri dveh sosedih. Pri posestniku Košiču se je vnela oslica slame, a pri posestniku Novaku gospodarsko poslopje, ki je zgorelo do tal. Ker je pihal močan veter proti vasi, so bile ogrožene vse tamkajšnje stavbe. Le skrajnemu naporu gasilcev se je posrečilo preprečiti večjo nesrečo. Oba pogorela sta bila visoko zavarovana. Novak je zavarovalnino v zadnjem času celo zvišal. Goreti je začelo pri Novaku v poslopju znotraj. Oba posestnika so drug proti drugemu izgovarjala, da se je ogenj razširil od slame na gospodarsko poslopje, odnosno obratno. Da je bil ogerj podtaknjen, je brez dvoma.

* **Velika tatvina manufakturnega blaga.** Trgovec Pungarčič v Škocijanu je te dni pripravil večjo izbiro manufakturnega blaga iz svoje trgovine za rajhenburški sejem. Blago je bilo naloženo na vozu, ki je čakal pripravljen v garaži na dvorišču. Velika vrata garaže pa so bila drugo jutro vlomljena in uslužbenci so opazili, da je manufakturno blago razmetano po tleh. Kmalu nato so tudi ugotovili, da večina blaga manjka. Predržni tatovi so odnesli blago najboljšee kakovosti in so samo manj vredno blago razmetali po tleh. O tatvini so bili obveščeni orožniki, ki so takoj uvedli preiskavo.

* **Naval krvi, tesnoba srea, zasopljenost, tesnoba, dražljivost živcev, migreno, otožnost, nespavanje** odpravimo kmalu z uporabo naravno »Franc Jožefove« grenčice. Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da služi »Franc Jožefova« grenčica pri zagatenju vseh vrst z najboljšim uspehom. »Franc Jožefova« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Gnojenje krompirju in zadevni poizkusi v Kostrivnici

Če opazujemo tržne cene, vidimo, da ima krompir na primer v Zagrebu letos zelo povoljno ceno. Vprašanje, ali je visoka cena krompirju slučajen pojav dneva ali ne, nas tukaj ne zanima, glavno je, da ostane krompir dragocena ljudska hrana in zasluži kot tak s strani pridelovalca vso pozornost in vse zanimanje. Vsak napreden posestnik išče dandanes pota, kako bi pridelal najceneje čim več kakovostno kar najoljšega blaga.

Razen dobre izbire semenskih plodov je pri krompirju enako ko pri vsem drugem najvažnejše zadostno, pravilno izvršeno in pravočasno gnojenje. Naš kmetovalec pa gnoji krompirju navadno samo s hlevskim gnojem, kar seveda nikdar ne more zadostovati. Številčni poizkusi so pokazali, da je krompir, kateremu se je gnojilo samo s hlevskim gnojem, manj vreden, da nima dobrega okusa in da rad gnije in pozebe. Ni čudno, saj je znano, da vsebuje hlevski gnoj premalo dušika, kalija, fosforne kisline in apna. Kako naj potem od rastline pričakujemo, da se krepko razvija in obilno rodi. Če torej hočemo pridelati mnogo res dobrega blaga, moramo na vsak način uporabljati razen hlevskega gnojila tudi še umetna gnojila, in to tembolj, ker se dodatno gnojenje z umetnimi gnojili pri krompirju vedno izplača.

Od vseh rastlinskih hranil, katere damo krompirju v obliki umetnih gnojil, zavzema največjo vlogo kalij, katerega damo krompirju v obliki 40odstotne kalijeve soli. Krompir je izrazita kalijeva rastlina, ker kalija največ potrebuje. Če vpoštevamo, da dovajamo zemlji s hlevskim gnojem jedva eno četrtino one množine kalija, ki ga gomolji potrebujejo, koliko boljši mora biti etdaj uspeh, ako smo nadomestili manjkajoče tri četrtine s 40odstotno kalijevo soljo. Posebno izdatno moramo gnojiti tam, kjer sadimo krompir v lahko in peščeno zemljo, ki je na hranilnih snoveh bolj siromašna.

S 40odstotno kalijevo soljo moramo gnojiti pravočasno, najbolje 3 do 4 tedne pred saditvijo. Če gnojimo prepozno ali pa, kakor se žal večkrat opazuje, istočasno s saditvijo, tedaj dober vpliv kalija le zmanjšamo. Pravilno trosimo gnojilo enakomerno po vsej njivi, vs'kdar ob mirnem vremenu in, če le mogoče, pred dežjem, nato se gnojilo plitko zaorje ali pa njiva pobrana.

Pravilno izvedeni poizkusi s krompirjem so v dravski banovini pokazali, da je bil pridelek na površini enega orala povprečno za 1500—1600 kg gomoljev večji tam, kjer so gnojili s 100—150 kg 40odstotne kalijeve soli. Dobra zemlja se gnoji razen s hlevskim gnojem s 100, slabša pa s 150 kg 40odstotne kalijeve soli na en oral.

Čeprav je kalij najvažnejše gomoljevo hranilo, vendar pod nobenim pogojem ne smemo opuščati gnojenja z dušičnatimi in fosfornimi gnojili. Najbolje je gnojiti na oral s 100 kg apnatega dušika, v primeru pa, da je bil predsadež detelja ali lucerna, zadostuje tudi 50 kg tega gnojila. Fortorno kisline dovajamo zemlji v obliki superfosfata (150 kg na oral).

Izvedba pravilnega gnojenja ni nikakor umetnost, zahteva le malenkosten trud, ki donaša kmetovalcu obilne obresti.

Kaj zmoreta želja in hotenje po napredku, pričajo mnogi gnojilni poizkusi, izvedeni tudi lani od posestnikov kmetijske nadaljevalne šole v Kostrivnici pri Rogaški Slatini na sadežih vseh vrst, največ seveda na krompirju točno po gorenjih navodilih. Vsi so prav dobro uspeli kljub občutni suši. Navedemo tukaj samo nekaj primerov, katerih številčni zneski se nanašajo vsi na površino 1 ha (1¼ orala). Tako je Ogrizek Jožef v Zagaju pridelal na polnognojeno parceli za 2200 kg več gomoljev kakor na negnojeno; posestnik Štef Anton iz Nagonj za 3430 kg več; posestnik Franc Fajš iz Kamne gorce je dobil iz polnognojene parcele 24.000 kg, iz negnojene pa samo 19.500 kg, torej za 5000 kg gomoljev več. Izredno dobro je uspel Škrablin Jožef iz Pod-

turna, kateremu je obrodila polnognojena parcela 29.400 kg, negnojena pa 19.700 kg krompirja.

Uspehi teh in sličnih poizkusov pač ne potrebujejo nadaljnjih pojasnil. Vsak preprost računar bo lahko črpal iz njih važne nauke. Toda nauki sami ne pomenijo ničesar, če beseda ne pride v dejanje.

OKO.

Pregled raznih zavodov, ki se pečajo z zavarovanjem posmrtnin

AA je izdala obvestilo, da je banska uprava odredila uraden pregled «Vzajemne pomoči» v Ljubljani, ki se bavi z zavarovanjem posmrtnin. Pregledovanje se je začelo 5. t. m. Do končnega pregleda, ki naj dožene, v koliko so te vrste ustanove po svojem ustroju in načinu poslovanja sploh sposobne, da dosega po zakonu določene namene, se novi člani in zavarovanja ne bodo sprejemala.

Iz Maribora pa je prišla vest, da je na zahtevo državnega tožilstva policija zapečatila poslovne prostore Kmetijske eksportne družbe na Aleksandrovi cesti, katere oddelek za zavarovanje posmrtnin je v zadnjem času razvil zlasti na deželi živahno delovanje. Ker so se dogodile v poslovanju neke nezakonitosti, za katere je izvedel državni tožilec, je policija zaslila tudi štiri družbene funkcionarje in jih izročila sodišču. Glede na nerednosti v poslovanju Kmetijske eksportne družbe poziva mariborska mestna policija vse, ki se čutijo na katerikoli način oškodovane po zastopnikih omenjene družbe ali nje same, naj se čimprej javijo predstojništvu policije ali pa najbližji orožniški postaji. Kakor se zatrjuje, je imela družba baje nad 400 zastopnikov in potnikov, ki so nabirali člane za posmrtninsko zavarovanje. Zavarovala se je lahko vsaka oseba ne glede na starost in brez zdravniške preiskave. Zadruga je ustanovila v zadnjem času celo podružnici v Ljubljani in Zagrebu. Pred kratkim je kupila v Mariboru Ažbetovo tiskarno za preko pol milijona dinarjev in neko hišo na Aleksandrovi cesti za preko 1.600.000 dinarjev. Preiskava, ki se nadaljuje, bo ugotovila, v koliko gre za nezakonito poslovanje.

Razsodna javnost pozdravlja vse te ukrepe, da se razčisti, kaj je prav za prav na vsem tem zavarovanju posmrtnin, zlasti ker so zadnje mesece potniki raznih teh ustanov kar poplavljalni deželo in imeli tudi velike uspehe, saj je bilo to zavarovanje, ki je obetalo tako lepe vsote, izredno vabljivo. Mnogi, ki so se včlanili v takih ustanovah in sklenili kako zavarovanje, se pač niso jasno zavedali obveznosti, ki lahko narasejo tako, da jih ne bi več zmogli. Ako pa bi se zaradi tega število članstva znatno zmanjšalo, lahko nastane nevarnost, da bi tudi ustanova ne mogla izvršiti svojih obveznosti, ako njeno gospodarstvo ni nad vse skrbno zgrajeno na dovolj trdni podlagi.

Že ti stvarni pomisleki, še bolj pa razni izrodki v načinu zavarovanja, saj so dali ljudje zavarovati celo čisto tuje stare ljudi, so začeli vzbujati med prizadetimi in v vsej trezni javnosti vznemirjenje in skrb. Oblastva so storila zato le svojo dolžnost, obenem pa dobro delo, da so posvetila svojo skrb temu pojavu, ki je zavzel pri nas tako izreden razmah. Natančen pregled bo prinesel v to kočljivo zadevo jasnost in izločil, kar je nezdravega.

Pri izpitu.

Profesor je pri izpitu postavil dijaku vprašanje.

Dijak molči...

Profesor: «Kakor kaže, vam moje vprašanje dela težave?»

Dijak: «Vprašanje ne, pač pa odgovor...»

Lažka pomoč.

A: «Ali mi posodiš dva dinarja za tramvaj?»

B: «Žal, imam samo stotak.»

A: «Tem bolje, bom vsaj lahko najel avto...»

Dvojčki.

Zdravnik: «Ste že povedali gospodu, da so se mu rodili dvojčki?»

Sluga: «Še ne! Gospod se baš brije in bilo bilo prenevarno...»

IZ POPOTNIKOVE TORBE

SIN JE UBIL OČETA.

Kozje, februarja.

V noči od srede na četrtek v minilem tednu se je v vasi Zdolah zgodil strašen zločin. 32letni Anton Zagar je ubil svojega očeta vpričo svoje matere in malo slaboumne sestre.

Zagarjevi so se zadnje čase večkrat sprli in sta pri vsakem sporu mati in hči klicali sosede. Usodnega večera pa je bilo vse tiho. Šele v četrtek zjutraj je prišla hčerka k sosedom, češ, da so oče ponoči umrli. Sosedje so šli pogledat in našli Antona Zagarja na postelji v mlaki krvi z razbito glavo. Hitro so poslali v Kozje po orožnike, ki so že na poti v Zdole dobili ubižalca. Zločinec je takoj priznal dejanje. Ko je pokvarjeni fant šel mimo Strnadove hiše, je zaktical: «Zdaj pa zbogom! Ne bomo se kma'u videli, očeta sem napravil doma mrzlega.» Pokvarjenec se je vso pot skoroda norčeval iz umora. Če je srečal kakega znanca, je rekel, naj le gre niclit za očeta. Ko so ga vprašali, ali ga je popolnoma ubil, je rekel: «Čisto sem ga ubil. Ko sem videl, da se še giblje, pa sem ga še enkrat udaril.»

Morilec je bil tudi sicer na slabem glasu in je že več let presedel v ječi. Popoldne istega dne so aretirali tudi morilčevo mater, odnosa ženo umorjenčeve. Umorjenca so prepejali v Kozje, kjer so ga razlelesili. Mati in sin sta zaprta v zaporih okrajnega sodišča v Kozjem.

Vsa okolica se razburja zaradi tega strašnega zločina. Pokojnik je bil zvest narčnik «Domovine», ki jo je vedno rad čital. Naj mu bo ohranjen blag spomin! — P.

FILMSKA KMETIJSKA PREDAVANJA V KRANJSKEM SREZU.

Kranj, februarja.

V mesecih februarju in marcu priredi kranjsko sresko načelstvo pet poučnih filmskih predavanj: v Zabnici, Predosljih, Kranju, Naklem in na Trati. Predavanja bodo dogovorno z lastnikom filmov, s Kmetijsko družbo v Ljubljani in z agrikulturno-kemiškim uradom v Zagrebu.

Predvajali se bodo trije velezanimivi filmi: o živinoreji na svetovni kmetijski razstavi v Dortmundu v Nemčiji, o naprednem kmetovalcu in o kmetijskem pouku v šaljivi obliki. Predvajanja bodo: v nedeljo 21. t. m. ob pol 10. dopoldne v Zabnici v Gasilskem domu, istega dne ob 3. popoldne v narodni šoli v Predosljih in v ponedeljek 22. t. m. ob pol 10. dopoldne v dvorani Narodne čitalnice v Kranju, kjer bosta tudi zborovanje podružnic Kmetijske družbe in posebe še razgovor o sadjarstvu. Nadalje bosta filmski predavanja v nedeljo 6. marca ob 3. popoldne v novi šoli v Naklem in v nedeljo 13. marca ob 2. popoldne na Trati nad Škofjo Loko. Filmske slike bosta tolmačila kmetijski referent g. Josip Sustić in ravnatelj agrikulturnega urada iz Zagreba g. Konrad Pučnik. V Kranju in na Trati bo sodeloval tudi tajnik Kmetijske družbe g. Franjo Kafol.

Ker so kmetijska filmska predavanja ne samo zelo nazorna in poučna, temveč tudi zanimiva in celo zabavna, se priporoča kmetovalcem in drugim zanimancem iz prizadetih okolišev, naj izrabijo lepo priliko.

ZBOROVANJE JRKO V MESTINJU.

estirje, februarja.

Na svetovno je narodni poslanec g. Vekoslav Spindler sklical zaupnike iz vsega sreza na sestanek k Šmehu v Mestinj. Odziv je bil narav-

nost presenetljiv in so bili vsi prostori pri Simehu natlačeno polni.

Po poročilu, ki ga je podal poslanec o vseh perečih, zlasti gospodarskih vprašanjih, se je razvila živahna razprava, v katero so posegli zborovalci iz vseh krajev in iz raznih stanov, tudi taki, ki so se dne 8. novembra še dali zapeljati, da so ostali doma, in ki zdaj že spoznavajo svojo zmoto. Vsi zborovalci so tudi z navdušenjem pozdravili ustanovitev močne vsedržavne stranke Jugoslovenske radikalne kmetijske demokracije v svrhu zastopanja gospodarskih in vseh drugih koristi naroda ter so izvolili začasni sreski odbor, v katerem so zastopani vsi večji okoliši sreza in kateremu na čelu je znani in ugledni gospodar župan šmarske okoliške občine g. Miha Skale.

Zborovalci so naposled z živahnim pritrjevanjem sprejeli zaupnico svojemu poslancu, ki je z narodom v neprestanih stikih in se zlasti posveča tudi reševanju raznih za srez velevažnih gospodarskih vprašanj.

SMRT DOBREGA MOŽA.

Sladkagora, februarja.

Plemenitega in splošno priljubljenega g. Jožeta Knafliča ni več. Njegovo blago srce je prenehalo biti na svečnico. Zatisnil je v častiljivi starosti 83 let svoje trudne oči po kratki boleznii pri svoji sestri g. Emiliji Papeževi na Sladki gori, kamor se je bil preselil na jesen svojega življenja. Kjerkoli se je pokazal blagi starček, ga je vse spoštovalo in vzljubilo.

V mladosti je bil pokojnik izvrsten pevec in je sodeloval pri mnogih pevskih društvih. Bil je tudi zelo vnet lovec. Doma je bil v Šmartnem pri Liti in je izhajal iz znane usnjarske rodbine Knafličev. Tudi on se je posvetil usnjarstvu in kmalu je zaslovel kot prvovrsten strokovnjak, tako da ga je leta 1896. pozvala bolgarska vlada na novoustanovljeno državno usnjarsko šolo v Gabrovem, kjer je bil pet let strokovni učitelj. Leta 1912. je bil poklican od deželne vlade v Sarajevu kot izvedenec za modernizacijo domače usnjarske obrti v Bosni. Pozneje je bil na vodilnih mestih po raznih tovarnah, po večini v inozemstvu. Po prevratu je bil nekaj let tudi v tovarni «Petovii» v Ptuj, nato pa v novi tovarni za usnje v Pirotu, katero je on organiziral.

Naj bo blagemu pokojniku lahka zemljica sladkogorska! Iskreno sožalje izrekamo vsem žalujočim, med njimi pokojnikovemu sinu, g. Josipu Knafliču, glavnemu uredniku mariborskega «Večernika».

NOVICE OD SV. BOLFANKA V SLOVENSKIH GORICAH.

Sv. Bolfank v Slovenskih goricah, februarja.

Nekoč smo ti poročali, predraga «Domovina», da nas smrt le redkokdaj obišče, letos pa nas je obiskala v minilem mesecu kar štirikrat. Najprej je ugrabila staro mater Julijano Sattlerjevo z Bišečkega vrha, staro 82 let. Dobra mati je vzgojila osem otrok, enega sina in sedem hčera, ki so vsi živi razen najmlajše, ki je v najlepši mladosti umrla. Drugi se je preselil v večnost prevžitkar Matija Ivajnčič, star 74 let, ki je bil svoje dni vzoren kmet v Trnovcih, kjer zdaj gospodari njegov sin. Tretji je umrl prevžitkar, bivši posestnik v Črmlji, Jurij Farazin, star 68 let. Razen teh je umrl še neki otrok iz Biša. Blag jim bodi spomin!

Zgraditelj parne žage v Bišu jo je popihal po svetu. Bil je to neki Konrad Muršič, ki je napravil velikanske dolgove. Niti pare ni izplačal delavcem in tudi tistim, od katerih je dobival za stavbo material, je ostal vsaj dolžan. Napravil je veliko škode na njivi, ki jo je kupil brez vsakega denarja od g. Rudolfa Ketiša v Bišu. Goštilničar Ketiš je dajal po vrhu «na kredo» še hrano njemu, njegovemu sinu in šoferju. Ko je Muršič spoznal, da tako ne gre naprej, in ko so mu vzeli avto, jo je, kakor smo že omenili, odkuril ponoči iz Biša neznanokam. Napravil je le

veliko škode ne samo gosp. Ketišu, temveč tudi trgovcem, od katerih je dobival cement.

Požar je upepelil v noči na 1. t. m. v sosednji fari Sv. Urbana gospodarsko poslopje posestnika Hauptmana v Desetincih. Škoda je velika. Vzrok požara ni znan.

VINOGRADNIKI ŠMARSKEGA SREZA NA DELU.

Šmarje pri Jelšah, februarja.

Že za 22. decembra lani je narodni poslanec g. Vekoslav Spindler sklical v Šmarje zborovanje zastopnikov vinogradnikov, katerega se je udeležilo okrog 50 vinogradnikov iz vsega sreza in na katerem je bil izvoljen pripravljalni odbor za ustanovitev podružnice Vinarskega društva za šmarski srez. Obenem je bil v načelu osvojen predlog narodnega poslanca, da se priredi že letos prva sreska vinska razstava v zvezi z vinskim sejmom.

Priprave so medtem dozorele in za soboto dne 6. t. m. je sreski kmetijski odbor sklical ponovno zborovanje vinogradnikov, ki se je vršilo pri g. Habjanu v Šmarju. Prisoten je bil narodni poslanec g. Spindler, z njim pa tudi tajnik Vinarskega društva za dravsko banovino, kletarski nadzornik v pokoju g. Zabavnik. Po poročilu sreskega kmetijskega referenta in po izvajanjih gospoda Spindlerja, g. Zabavnika in drugih je bil z veliko večino prisotnih, ki so se že priglasili kot člani Vinarskega društva, sprejet predlog za ustanovitev podružnice, ki naj bi zaenkrat obsegala ves šmarski srez in ki naj bi v zvezi in sodelovanju s sreskim kmetijskim odborom in z njegovo podporo priredilo že letos prvo sresko vinsko razstavo.

V odbor nove podružnice, ki bo takoj stopila v akcijo, so bili izvoljeni gg.: Franc Kupnik, posestnik iz Kostivnice, za predsednika; Anton Zdošek, posestnik iz Ponikve, za namestnika; Franc Novak, ekonom iz Rogaške Slatine, za tajnika in blagajnika; odborniki gg. Florijan Gajšek, član banskega sveta in župan v Loki; Franc Štamberger, župan v Šmarju; Gregor Pevec, posestnik iz Zibike; Vinko Šket in dr. Fran Kolterer, posestnika iz Rogaške Slatine; Fran Nejedly, posestnik iz Prelaskega; Fran Svenšek, posestnik iz Zetal; Miha Robek, posestnik iz Št. Petra pod Svetimi gorami; in sreski kmetijski referent inž. Oblak iz Šmarja.

Za prireditve vinske razstave, ki bo 1., 2. in 3. maja v Habjanovi dvorani v Šmarju, je bil izvoljen posebni razstavni odbor z g. Florijanom Gajškom, članom banskega sveta iz Loke, na čelu.

V šmarskem srezu se je pričelo rovo sveže gibanje v smeri samopomoči, ki ga je treba iskreno pozdraviti.

PREKMURSKI GLASNIK

Srebrna poroka. Odvetnik dr. Ljudevit Šomer v Murški Soboti je praznoval z gospo Inno, rojeno Somogyijevo, v krogu svojih sorodnikov srebrno poroko. G. doktor je znan javen delavec in uživa veslošno priljubljenost. Še mnogo let!

Nova tovarna. Tovarna za perilo v Murški Soboti, last g. Ludovika Šiftarja, bo v kratkem začela obratovati. Izdelovala bo predvsem moško perilo in bo zaposlila 40 do 50 delavk, ki bodo izdelovale do 50 tucatov perila na dan. Z zaposlitvijo takega števila delavk bo prebivalstvu zelo pomagano.

Škarlatinka se je zopet pojavila v Prekmurju. Pred dnevi so pripeljali več obolelih članov neke družine v murskosoboško bolnico.

Požar v Gornjih Petrovcih. Pred dnevi je nenadno nastal ogenj v gospodarskem poslopiju veleposestnika Jurija Šebjaniča v Gornjih Petrovcih. Poslopje, ki ni bilo zavarovano, je zgorelo do tal. Le požrtvovalnosti gasilcev se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil na sosedne zgradbe. Pri gašenju je gospodar dobil nevarne opekline.

NAŠI NA TUJEM

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH IZSELJENCEV V BELGIJI.

Eysden-Ste. Barbe, februarja.

V časopisu čitamo o brezposelnosti. a pri nas, hvala Bogu, še ni najslabše. Delamo še redno vsak dan, vendar tudi tu nimamo več tistih ugodnosti, kakršne smo imeli pred letom dni. Znižali so nam plače za 35 odstotkov, pa se še vendar da živeti, ker so tudi življenjske potrebščine cenejše.

Dne 29. januarja nas je za vedno zapustil tovariš Šteflek Stefan, doma iz Konjic. Bil je član Društva sv. Barbare kakor tudi Pevskega in Tamburaškega društva. Z njim smo izgubili enega najboljših drugih basistov. Pogrebo smo se udeležili skoro vsi člani Društva sv. Barbare z društveno zastavo na čelu kakor tudi člani Jugoslovenskega delavskega podpornega društva iz Eysdena. Naši vrli pevci so mu ob odprtem grobu zapeli «Vigred» in «Oj, Doberdob». Lepo zapeti pesmi so nas vse ganili do solz. Nepozabnemu prijatelju bodi lahka tuja zemlja, preostalim v domačem kraju pa naše najiskrenejše sožalje!

DELAJSKO PISMO IZ FRANCIE.

Lutterbach pri Mulhousu, februarja.

Ko čitamo dopise naših delavcev iz raznih dežel, nam dovolite, da se oglasimo tudi bralci «Domovine» iz velikega industrijskega mesta Mulhousa v Alzaciji. Mesto šteje 114.000 prebivalcev, po večini delavstva, zato se pri nas prav hudo pozna brezposelnost. V mestu je kar 13.000 delavcev brez posla. Občina dela vsa mogoča javna dela, samo da zaposli čim več ljudi. Hvale vredna so tudi razna dobrodelna društva, ki pobirajo darove za podpiranje siromakov. Društvo Armée d'Salut (nekaka dobrodelna sveta vojska) je zbralo v nekaj dneh 75.000 frankov milodarov za brezposelnost. Prav tako se vneto odziva duhovščina klicu papeža na vse kristjane sveta, naj podpirajo stradalajoče človeštvo. To je prav lepo, da dajejo duhovniki s takim samaritanskim delom dober zgled. Menda tudi pri nas v domovini duhovniki z vnemo sledijo klicu svetega očeta.

Zaposlenje v rudnikih kalija in v premogovnikih je vedno slabše. Povsod odpovedujejo tujcem samcem delo in jih silijo, naj zapustijo v 14 dneh državo. Često pa mora tudi tujec s kopico otrok na cesto, samo da dobi domačin kos kruha.

V Kemsu smo imeli nedavno posvetovanje, ki se ga je udeležilo nad 80 Jugoslovenov, ki so zaposleni pri gradnji električne centrale. Izrazili so vsi prošnjo, naj jugoslovenska vlada čimprej sklene s francosko vlado dogovor za cenejši povratek izseljencev v domovino, kakor ga je že sklenila Poljska s Francijo. Poljski konzulat v Strasbourg je na podstavi tega sporazuma že pričel pošiljati Transporte na Poljsko. Potovanje je prav ceno, saj stane iz Strasbourg v Varšavo le okrog 60 frankov. Sporazum med Poljsko in Francijo dovoljuje tudi znatne carinske olajšave povratnikom. Tako na primer ni treba plačati nobenemu povratniku carine za kolo, kar sicer s prevoznjo vred stane več kakor novo kolo.

V tej hudi stiski nas tolaži še upanje, da nastopi kmalu toplo vreme in se začne dela na kmetih, kjer se bo mogel brezposelni tujec vsaj preživeti, četudi ne bo pri tem ničesar prihranil.

NOVO DRUŠTVO ROJAKOV NA WEST-FALSKEM.

Herne-Börnig, februarja.

Naj kot mnogoštevilni naročniki «Domovine» tudi mi opišemo svoje težave, ki nas tarejo že več let. Tukajšnji rojaki smo žal skoro vsi brez dela. Čeprav pa živimo v slabih razmerah, smo vendar složni med seboj. Lani 15. decembra smo si ustanovili Jugoslovensko delavsko in podporno društvo. Udeležilo se je zborovanja 15 rojakov.

V odbor so bili izvoljeni: za predsednika g. Blaž Pec (Oplotnica), za tajnika g. Jožef Kužnik (Mirna peč), za blagajnika g. Miha Kolar (Kornjice), za preglednika g. Janez Sumej (Zabukovje). Društvo je pristopilo k Zvezi jugoslovanskih delavskih in podpornih društev v Nemčiji, katere predsednik je g. Pavel Bolha in katere sedež je v Essen-Stoppenberga. G. Bolha je že mnogo storil za nas, posebno zdaj v teh resnih časih, s pomočjo našega izseljenskega komisarja gospoda dr. Deželića iz Düsseldorfa.

Naše novoustanovljeno društvo je bilo povabljenno na veselico bratskega društva iz Mengeda. Prireditelj je bila 24. januarja v Ellinghausovi gostilni v Holtbausenu. Društvu iz Mengeda se za prijazen sprejem pristočno zahvaljujemo.

Iz Calgaryja (Kanada) nam pišejo: Novo leto nas je precej prijazno pozdravilo s toplim vremenom v tem severozapadnem delu Kanade. Kar nam je v tej stiski v veliko pomoč, ker si kurjave ne moremo nabaviti. Zasluska ni nikarkršnega. Morda se bo delo dobilo tu in tam na pomlad, a prevelikega upanja nimamo, čeprav so preroki za leto 1932. napovedovali boljše čase. Obupati pa tudi ne smemo. Društveno življenje pri nas je mrtvo, ker nimamo sredstev, da bi si nabavili poučnih in zabavnih knjig. Vse kar imamo, je malce upanja, da se nesrečna kriza vendar že kaj kmalu ublaži.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Volovski rep v omaki. Volovski rep dobro operi, ga sesekaj na majhne kose (kakor meso za golaž). V kozici segrej mast in v njej prepraži nekaj korenčka, peteršilja in zelene (seveda vse drobno zrezano), da se zarumeni. Nato zalij s četrt litra z vodo razredčenega kisa in četrt litra juhe in dodaj dve žlici paradižnikove meze. Vse skupaj premešaj; potem stresi v omako pripravljene rep, malo osoli in pokrito duši približno tri ure. Med dušenjem večkrat premešaj in po potrebi prilij malo juhe ali vode. Ko je rep mehak, poberi z žlico vsa mast v kozico in napravi na tej masti lero rjavo prežganje (približno z eno žlico moke). Gotovo prežganje stresi k repu v omako, pridani še malo limonove lupinice in žlico sesekanih kaver. ponovraj, dodaj malo zelenega peteršilja in, če je treba, še malo zalij z juho ali vodo, da dobijo gostejšo omako. Vse skupaj naj vre še deset minut, nato pa daj na mizo. Zraven lahko daš poleno, makarone ali podobno.

Fižolova torta 15 dek belega fižola namoči in skuhaj. Kuhanega odcedi in pretloži skozi sito. Tri rumenjake, 10 dek sirovega masla in 12 dek stolčeneza sladkorja mešaj v skledi, da nastane. Potem primešaj še sok in lupinico pol limone, žlico vanilovega sladkorja, rebro naribane čokolade, noževno konico zmelete kafe, malo cimeta, dve žlici ruma, 5 dek orehov in pretlačeni fižol. Vse skupaj dobro zmešaj, dodaj še pol zavitka pečilnega praška in sneg treh belčkov. Tortni model dolgo namaži, posuši z drobtinami in stresi testo noter, ga razravnaj in neri dobro uro. Naslednji dan, ko je torta že čisto hladna, jo prereži, namaži z mezo, zloži skupa, povrhu jo pa oblij z limonovim ledom, ki se bitro osuši.

Praktični nasveti

Ako hočemo uporabiti puro za valenje, jo lahko k temu prisilimo, zlasti če hočemo imeti prav zgodnje piščance. Zato moramo že zdaj na to misliti in pripraviti pure za valenje. Pure katere izberemo v ta namen, moramo zelo dolgo hraniti, da se nekoliko zdebelijo. Dajamo jim posebno koruzo in drugo zrnatno hrano. Ostalo perutnino pa krmimo zdaj s stolčeno svinjsko peso in korenjem; najboljšo zrnje pa je oves.

ZANIMIVOSTI

× **Prebivalstvo Kitajske in Japonske.** Lani so imeli tudi na Kitajskem ljudsko štetje, ki je pokazalo, koliko prebivalcev šteje ta ogromna in nesrečna država. Na Kitajskem so našli 473 milijonov 787.000 prebivalcev. Vštete so vse pokrajine, torej tudi Mandžurija, kjer kuhajo zdaj Japonci zelo vročo kašo, ki se o nji še ne ve, kdo jo bo moral pojesti. Podatki pa niso točni, zakaj notranje ministrstvo samo pripominja, da so v notranjosti Kitajske velike pokrajine, kamor niti osrednja kitajska oblastva nimajo dostopa in kjer torej prebivalstva niso mogli šteti. Predzadnje ljudsko štetje na Kitajskem je bilo leta 1928. Takrat so našli 15 milijonov prebivalcev več kakor lani. To bi pomenilo, da se je prebivalstvo Kitajske močno skrčilo. Toda to je preveč neverjetno, kajti tudi predzadnje ljudsko štetje je bilo dokaj povprečno. Leta 1934, torej leto dni pred predzadnjim ljudskim štetjem na Kitajskem, so šteli prebivalstvo tudi na Japonskem, kjer so našli 59.198.000 prebivalcev. In ta pešica ljudi v primeri s kitajskim narodom se igra zdaj z usodo skoraj petstomilijonskega naroda.

× **Preureditev mohamedanskega bogoslužja v Turčiji.** Iz Carigrada poročajo, da je Kemal paša čez noč preuredil mohamedansko bogoslužje. Ko je izšel koran v turškem prevodu (doslej je bil Turkom dostopen samo v arabščini), je Kemal odločil, da se sme v cerkvi moliti samo v turškem jeziku. S tem je zadal arabščini hud udarec, ki se dá primerjati s svojetasno uvedbo latinice namesto arabske pisave.

× **Fridobivanje elektrike iz zraka.** Nemški izumitelj Honnel je nedavno predvajal v Berlinu način, kako bi se dala električna sila dobiti iz ozračja. Njegovo predvajanje se je vršilo pred z stogniki Frutva za poslušanje znanosti. Pravi, da bi se dala zračna električna sila dobiti na vrhu 400 do 500 m visokih stolpov. Glavnic, ki bi bila potrebna za gradbo take tovarne, bi morala biti precej velika.

× **Žene na obrake.** Pri srednjeafriških zamorskih rodovih vlada običaj, da si moške žene kupujejo. Snubeč se poda k očetu svoje izvoljenke in ga vpraša, koliko zahteva za svojo hčer. Ker pa tudi v Afriki vlada gospodarska kriza, dekleta ne dobe lahko moški, ki bi bili zmogni takojšnjega plačila. Sila kola lomi in zato so se morali običaj malo izpremeniti, tako da se dobe žene tam sedaj na obroke. Moški plača samo prvi obrok. Če se žena pri delu ne izkaže vredna svoje cene, moški plačevanje nadaljnjih obrokov enostavno ustavi in jo pošlje očetu nazaj.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Ena ura ni vse življenje.

Tetka: «Kaj, celo uro te je pustil zaročenec čakati? Jaz bi ga takoj pustila.»

Nefakinja: «Jaz pa ga rajši čakam eno uro, draga tetka, kakor vse življenje, kar je tebe doletelo.»

V šoli.

Učitelj: «Kako pravimo človeku, ki neprestano govori in govori, čeprav ga nihče ne posluša?»

Učenec: «Učitelj!»

opeln osel.

A: «Tebi manjka samo rogovi, pa bi bil popoln osel.»

B: «Osel vendar nima rogov.»

A: «No, vidiš, da ti do osla prav za prav nič ne manjka...»

Dobra kupčija.

A.: Kaj počenjaš?»

B.: «Poštne golobe prodajam.»

A.: «Ali ta kupčija nese?»

B.: «Pa še kako! Golobi, ki jih dopoldne prodam, so zvečer zopet pri meni...»

Umazanec.

Stric: «Mihec, kako ti ugaja knjiga, ki sem ti jo podaril za božič?»

Mihec: «Je še nisem pogledal.»

Stric: «Zakaj pa ne?»

Mihec: «Ker mi je mamica rekla, da je ne smem prijeti, dokler si prav lepo ne umijem rok.»

Listn'ca urednišva

Muljavski. Vaših zgodb smo že precej priobčili. Tudi Vaše daljše bodo prišle enkrat na vrsto. Z Vašim sodelovanjem smo na vsak način prav zadovoljni!

Sv. Peter na M. s. Priobčitev slike stane denar. Sicer pa ima taka slika pomen le za ožji krog.

MALI OGLASI

ČEBELARJI!

Vse čebelarске potreščine kupite najceneje v trgovini

54

FR. STUPICA,

železnina in zaloga poljedelskih strojev, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 1.

Koprivničani, Gorjušci, pozor!

Malo rabljeni petceveni radio-aparat proda po izredno nizki ceni Štefan Oblak na Bohinjski Bistrici, restavracija pri Becu.

1

Proda se posestvo,

sestoječe iz hiše, gospodarskega poslopja, zemljišča in nekoliko hoste. Na posestvu se lahko redi ena krava. Cena 25.000 Din. — Ponudbe sprejema uprava «Domovine» pod značko: «Hiša».

63

Sadno drevje

več tisoč prvovrstnih jablan in hrušk najboljših sort in večje število sadnih divjakov, ima za pomlad na prodaj po primerni ceni drevnica Ivana Štubeca v Murščaku, pošta Slatina Radenci.

57

Bogati postanete,

če imate veliko znancev! «Perssons», Ljubljana, poštni predal 307. Znamka za odgovor!

9

Proda se fotografski aparat (9 × 12) z vsem priborom

zelo poceni. Več pove Anton Plohl, Sv. Barbara v Halozah. — Za odgovor naj se priloži znamka za 1.50 Din.

47

Ure, zlatnino in srebrnino

prodaja poceni in dobro trdka

H. Suttner
Ljubljana 5

Prešernova ulica št. 4.

Trdka razpošlja blago na vse kraje Evrope, Amerika, Afrike, Azije in Australije.

Lastna protokola irana tovarna ur v zvezi.

Ure v vseh cenah od 44 Din navzgor.

Št. 120. Kovinasta ura (anker 44 Din, s sekundnim kazalcem 78 Din.

Št. 121. Ista z Radiumom 58 Din, s sekundnim kazalcem 94 Din.

Št. 125. Budilna ura, 16 cm visoka 49 Din z Radiumom 76 Din.

Zahtevajte veliki ilustrovani cenik, ki ga Vam pošlje zaštonj in poštne prosto

H. SUTNER v LJUBLJANI 5

Gramofone, plošče, radiosparate, šivalne stroje in kolesa Vam dobavi najceneje tvrdka

„A P O L O“
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta
palača „GRAFIKA“
Zahtevajte cenik!

Nenadomestljivi svetovalci

v denarnih zadevah, trgovinskih poslih, pravnih, pri spekulacijah, obolenjih, odločitvi poklica, pred potovanji, vlaganjem proračunov, sploh v vseh življenjskih okoliščinah je edinole točno ustrezajoči izum «Prerok». Cena izvodu 30 Din po povzetju ali proti gotovini. Ako ne ugaja, se vrne denar. Naročite takoj, dokler zaloga ne poide. Krajevni akviziterji znaten popust. Založništvo «Prerok», Ljubljana VII.

Najnovejša dvokolesa z motorčkom 1½ K. S., dvokolesa, šivalni stroji, otroški vozički, vozički za igranje in posamezni deli najceneje. Ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovška cesta št. 4.

Živinorejcem

priporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravlila, obkladki, masiranje, drgnjenje, o načinu kako se žival prisili da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle obolesi, kot pri poškocovanju rogov, poškodb kopita in zakovanju, pri prisu med parklji, opeklini, streli, zlomu kosti, zviti, izčienjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, kriski, zaprtju, koliki, napevanju goveda in ovac, pritu, in pred

metih v požiralniku, pretresu možgan, solnecarici, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopani s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd. Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo. Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36-50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani

Selenburgova ulica št. 3

Kdor oglašuje, ta napreduje.

Nov poklic

za dame in gospode z opremo strojnega pletilstva na domu. Zajemčen zaslužek okoli

1500 Din na mesec,

ker odvezemamo izgotovljeno blago, plačamo mezde za pletenje in dobavljamo za prede-lovanje prejo. Pišite po gratis prospekte še danes na domačo pletarsko industrijo št. 9

Josip Kališ, Maribor
Trubarjeva ulica šte. 2.

Glasbila za vse!

Violine od Din 68-
Git re od Din 169-
Trompete od Din 480-
Harmonike od Din 60-
Kromatične in klavirske harmo-
nike, vsi jazz-instrumenti.

Zahteva, te veliki brezplačni

CENIK od

na večje in najcenejše odpr. tvrdke glasbil Jugoslavije

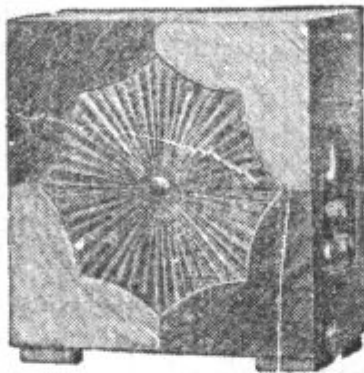
MEINEL & HEROLD

tovarne glasbil in harmonik

prod. podr. MARIBOR št. 104.

Brezpla en p. uk sviranju.

Navod la v ceniku.

RADIO

Oglejte si naše RADIO aparate z udelanim močnim zvočnikom, s priključkom na mrežo, za izmenični tok 110, 125, 150, 220 voltov in enakosmerni tok 150 voltov. Omare iz ameriškega orehovega lesa, zelo lepo izdelane in prvovrstne kakovosti.

2ceveni aparat kompletno 1380 Din

3ceveni aparat kompletno 1980 Din

4ceveni aparat kompletno 3400 Din

Ugodni plačilni pogoji. — Pri nakupu 20%, predplačila, ostanek v 8 enakih mesečnih obrokih.

H. SUTTNER — LJUBLJANA 5

Dunajska cesta 1b II.

Nervozni umirajo zgodaj!

Ste li opazili pri sebi četudi le tapalam katerega izmed naslednjih znakov bližajoče se živčne oslabelosti?

Hito razbarjenje, nerazporejenost, drgetanje udov, nemirnost, utripanje srca, omotični napadi, tesnoba, ne-spečnost, nemirne sanje, neobčutljivost posameznih telesnih delov, plešljivost, prevelika razdražljivost spriču ugovarjanja, ropota, duha, poželenje po omamilih, tobaku, alkohola, čaju, kavi, trzanje očenih vek ali migljanje pred očmi, naval krvi, tesnoba, muhavost, odpoved spomina ali govora, izredna nagnjenja ali odvratnost. Ako se pojavi pri Vas kateri teh znakov nervoznosti, eden močan ali več hkrati, tedaj so Vaši živci resno oslajeni in potrebujejo okrepila.

Ne pustite tega vnevar še naprej, ker slede temu lahko kmalu resne motnje duševnih zmognosti, kot nesmiselno govorjenje in nazavedna dejanja, hitra telesna propast in zgodnja smrt. Nič ni na tem, odkod Vaša živčna oslabe-lost, vabim Vas, pišite mi! Radevolje Vam

Zastonj in poštnine prosto — **odkrijem**

ki Vam bo pripravil veselo iznenadenje. Morda ste za razna sredstva izdali že mnogo denarja, dosegli pa v najboljšem slučaju le kratkotrajno izboljšanje. Zagotavljam Vas, da poznam pravi način

kako slabosti Vaših živcev odpomoči.

Ta način prinese, oben m tudi izboljšanje razpoloženja, veselje do življenja, moč in delazmožnost, da, pišal mi je že marsikdo, da ga je povsem prerodil. To dokazujejo tudi mnena zdravni-kov. Stane Vas samo dopisnica. Pošljem Vam zelo poučno

knjigo popolnoma zastonj.

Če Vam ni mogoče pisati takoj, si **spravite ta oglaš!**

Nabiralna pošta:

ERNST PASTERNAK, BERLIN, SO.,

Michaelkirchplatz No. 13

Abt. 88